

Lietuvybė Amerikoje neuždrausta

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, Ill.

Kad lietuvybė Amerikoje eina nykimo keliu, tai visi mato. Ir kad ji pastaruoju laiku pagyvėjo, net atgijo ir šamo-ningai siekia tą gyvybę juo ilgiau prateisti, tai visiškai ne- nuostabu: juk užplūdo ne eilinė sutirštinta lietuviškosios imi- gracijos banga, bet atvyko lie- tuvių tautos ir kultūros misio- nierių būriai. Rašytojas ar ku- nigas, mokytojas ar gydytojas, prekybininkas ar darbininkas — visi jie lygiareikšmiai lietuvi- bės skelbėjai, Lietuvos nepri- klausomybės kovotojai.

Amerikos valdžia mus remia

Amerikos valdžiai nebuvo paslaptis, kas jie tokie ir kokie siekimai jų, kuriems įsileisti į šį kraštą priimtas specialus įsta- tymas Nr. 774. Ne be valdžios žinios jie steigia dabar naujas kultūrinės, tautinės ir net poli- tines organizacijas ar legaliai atgaivina savo gimtojo krašto institucijas (partijas, laikraš- čius ir pan.). Amerikos valdžia nesako, kad jie patys steigėjams, jog jos nereikalingos: užtektų demokratų ir respublikonų... Toji valdžia eina dar toliau: nekarta ji pati jau kvietė tu organizacijų vadus ar jų skirti- nius specialistus į Washingtoną, kad jie tartų savo nuomonę tuo ar kitu klausimu. O tai jau ro- do, kad mes, kaip tokie nesame ignoruojami. Dar daugiau: A- merikos valstybėje leista steig- tis kitų (taigi JAV artimų, ne svetimų) valstybių laisvės ko- mitetams. Visi, rodos, žinome, kad Lietuvos Laisvės Komite- tas, vadovaujamas V. Sidzi- kausko, ne tik viešai veikia, bet ir patiria valdžios globą. Taigi Amerikos valdžia mus re- mia, žinodama, jog ateis laikas, kai ir mes ją remsimės, o ir da- bar remiamės, tegul ir netiesio- giai, vien jau tuo, kad esame neabejotini lietuviai.

Lietuvių kalba tvirtinasi Amerikos gatvėse

Naujai atvykę lietuviai su- prato tos globos prasmę ir lie- tuvių kalbą išdidžiai išnešė iš rūšių į gatvę. Jei anksčiau Lie- tuvos išeivių sostinėje Čikagoje krautuvės lange pastebėdavai nežymų užrašą "lietuviškas sū- ris", tai šiandien lietuviškoje Čikagos širdyje Bridgeporte, Ci- ceroje ir kitur matai didžiulius lietuviškas iškabas: Lietuviška valgykla, Lietuvių užieiga, Siu- vykla, Rūbų valykla ir t.t. Pa- sirodo, dėl to niekas tų krau- tuvių ar kitokių įmonių langų nedažo ir lankytojų bei pirkė- jų ten nestingia. Nesiba- do pra- eiviai nei automobiliai, išvydę lietuvišką pavarde J. Karvelis, ir išmoka, tegul ir savaip, iš- tarti lietuvišką firmos pavadi- nimą "Daina", o nevenias, ži- noma, ir pasiterauja, ar šis žo- dis ką nors reiškia lietuviškai.

Bijau būti blogai supratęs senųjų skaitytojų, todėl min- ti paryškinu. Buvo ir seniau švie- sių tautiečių, kurie ir firmų pa- vadinimus lietuviškus išgalvo- davo (Milda, Romuva), ir savo pavardės galūnių nenukapo- davo (Bažekas, Kuraitis...), bet tai buvo tokia mažuma, kad visai teisingai jos vadintinos iš- imtimis. Daugumas tačiau pre- kybos reikalui visai atsisakė nuo savo pavardės, nenorėdami jos nei šiekios nei tokios ma- tyti. Ir taip šiandien regime keistenybę, kuria kultūringi eu-

ropiečiai negali nesistebėti: pa- duotuvės, dirbtuvės, kirpyklos, valyklos tepažymėtos savininko krikšto vardu: John's, Peter's, Walter's... Trumpa, patogiu ir šimtaprocentinė garantija, kad niekas tavęs neįtars lietuviu esant. Žymiai rečiau šitaipos elgėsi lenkai ar čekai; jų vais- tinių, krautuvių, gydytojų ir advokatų iškabos skelbia ne tik nesutrumpintas lenkiškas pa- vardes, dažniausiai keliolikos raidžių ir dar su lenkiškais ženklukais, bet ir pačių įmonių ar įstaigų pavadinimus lenki- kai.

Lietuviškos vėliavos plevėsuoja virš Čikagos

Ne tik su lietuvių tautybe ir kalba, bet ir su Lietuvos valstybingumu neturime reikalo slėptis ir jo vengti, nors šiuo metu lietuviškos valstybės ir nėra. Liepos 19 d. keliasdešimt tūkstančių lietuvių minia, susi- rinkusi prie Dariaus ir Girėno paminklo, stebėjo ne tik orga- nizacijų eitynes su lietuviškom vėliavom, bet ir augščiau už augščiausius Čikagos dangorai- žius plevėsavo milžiniškos Lie- tuvos trispalvės, kurias iškėlė lėktuvai be paliovos skraidė viršum Čikagos. Ir tai buvo ne

A. Berzinš. Ilustracija V. Bagdanavičiaus knygai "Žmonijos li- kimas".

naujųjų ir net ne senųjų mūsų ateivių tautinio veržlumo pokš- tas, bet Amerikoje gimusių lie- tuvių, kurie sudaro beveik 100% Dariaus ir Girėno komi- tete, tikslingai suplanuotas lie- tuvybės demonstracijos žygis. Kaipgi nekelsi tokiu atveju dra- siai savo, lietuvių, galvą, jeigu matai, kad tavo ir tavo vėlavę stebi valstybės gubernatoriaus, stebi pirmasis miesto pilietis, Čikagos galva Kennelly; ne tik stebi lietuvių demonstraciją, bet ir pasako lietuviškai, t. y. mūsų siekimus atitinkančią, kalbą.

Lietuvoje už lietuviškos vė- liavos iškabinimą nusirita lietu- vio galva, užtai mūsų, kurie gyvename laisvi tokioje šalyje, kur dideliame komunistų seklių pykčiui teisėtai galime iškelti 4 milijonų miesto padangėje lais- vos Lietuvos vilties emblemą, — mūsų pareiga išlaikyti stiprią lietuviųbės sąmonę ir ją gyva, atėjus valandai, grąžinti Lietu- vai.

Mokykla — lietuviybės talkininkė

Jeigu turime čiagiminių lietu- vių, kurie ne tik mieliai kalba lietuviškai, ne tik neslepia lie- tuviškumo savo tarpe, o taip pat ir valdžios viršūnėse, bet ir aktyviai veikia Lietuvos labui, tai jų lietuviškos dvasios susi- darymui, be abejo, bus prisidė- jusi lietuviška mokykla. Jie ne- matė didingos trispalvės Lietu- vos žemėlį, bet, dar vaikai bū- dami, stebėjo ją parapiinėje mo- kykloje, todėl nesvyruodami

Alė Rūta

1.

*Mintimis apsisupus tyla,
mintimis tartum juoda skara.
Šalti žvilgsniai —
varvančios ledo žvakės nusvyra
ant degančios mano galvos.
Pavasario vėjas naikina pravėžas
tų kelių, kurie bėgo į čia.
Plūsta vandenys srautais
nuo kalnelių visų.
Pirmutinis paukštėlis,
išgiedojęs žalią vidurdienį,
mano rankoj pavargęs užmiega.
Mintimis apsisupus tyla
pasvirus ant slenkščio,
pro kurį išlinguoja
baltuos soduos išvedusios dienos,
dienos, gulnčios kūdikių karstuos dabar.
Šalti žvilgsniai —
varvančios ledo žvakės skambėdamos laša
ant degančios mano galvos.
Ant išplauto pavasarių slenkščio,
mukrto paukštėlis
paklausyt begalinės tylos.*

2.

*Pakalnėn rieda akmuo,
seku jo sunkių griūčių —
Pakalnėn riedu aš, ne akmuo,
pakalnėj amžiams būti.
Akmenys rieda, rieda, rieda
nuo įsivaizduoto kalno.
Po jų pavargusiom kojom vanduo,
ištryškęs iš po žemių, alma.*

šiandien iškėlė ją virš visos Či- skagos miesto.

Tikrai, mes matome ir esame įsitikinę, kad nei pasaulinė A- merikos valdžia, nei dvasinė Amerikos katalikų vadovybė ki- tų tautybių pasireiškimų ar jų viršinių formų nedraudžia. Vi- soje eilėje mokyklų, Čikagoje ir kitur, savo akim mačiau klasė- se nuo seno stovinčias Lietuvos vėliavas. Mačiau Lietuvos vė- liavą nevienos bažnyčios presbi- terijoje, kasdien maldininkams skelbiančią, jog bažnyčia yra pastatę Lietuvos ateiviai. Šian- dien, kada tas mokyklas ėmė lankyti būriai naujų Lietuvos vaikų ir kada Lietuvos reikalai be paliovos ima klabenti Wa- shingtoną, visiškai natūrali reikia laukti, kad visose lietu- vių parapiinėse mokyklose būtų pasekta anais šviesiais lietuvi- bės pavyzdžiais. Aišku, tati negalės būti atlikta reikalavi- mais, bet tik susipratimu ir ge- ra valia tų, kurių žodis lemia mokyklos liniją.

Suprantama, kad lietuviškas vėliavas įnešus į mokyklas, lie- tuviybė savaime ten negyvuos. Reikia kasdieninių lietuvių kal- bos pamokų, dėstomų dviem grupėm: čiagiminių ir atskirai naujųjų ateivių vaikams. Šiuo straipsniu nesiūloma kokių nau- jybų ar revoliucinių žygų, tik norima, iškelus aikštėn jau esa- mus pozityvinius faktus, nuro- dyti bendrąjį kelią, nuo kurio nukrypti reikštų netiesiogiai padėti lietuvių tautos priešui, kuris yra bendras krikščioniš- kosios kultūros ir demokratinio pasaulio priešinys.

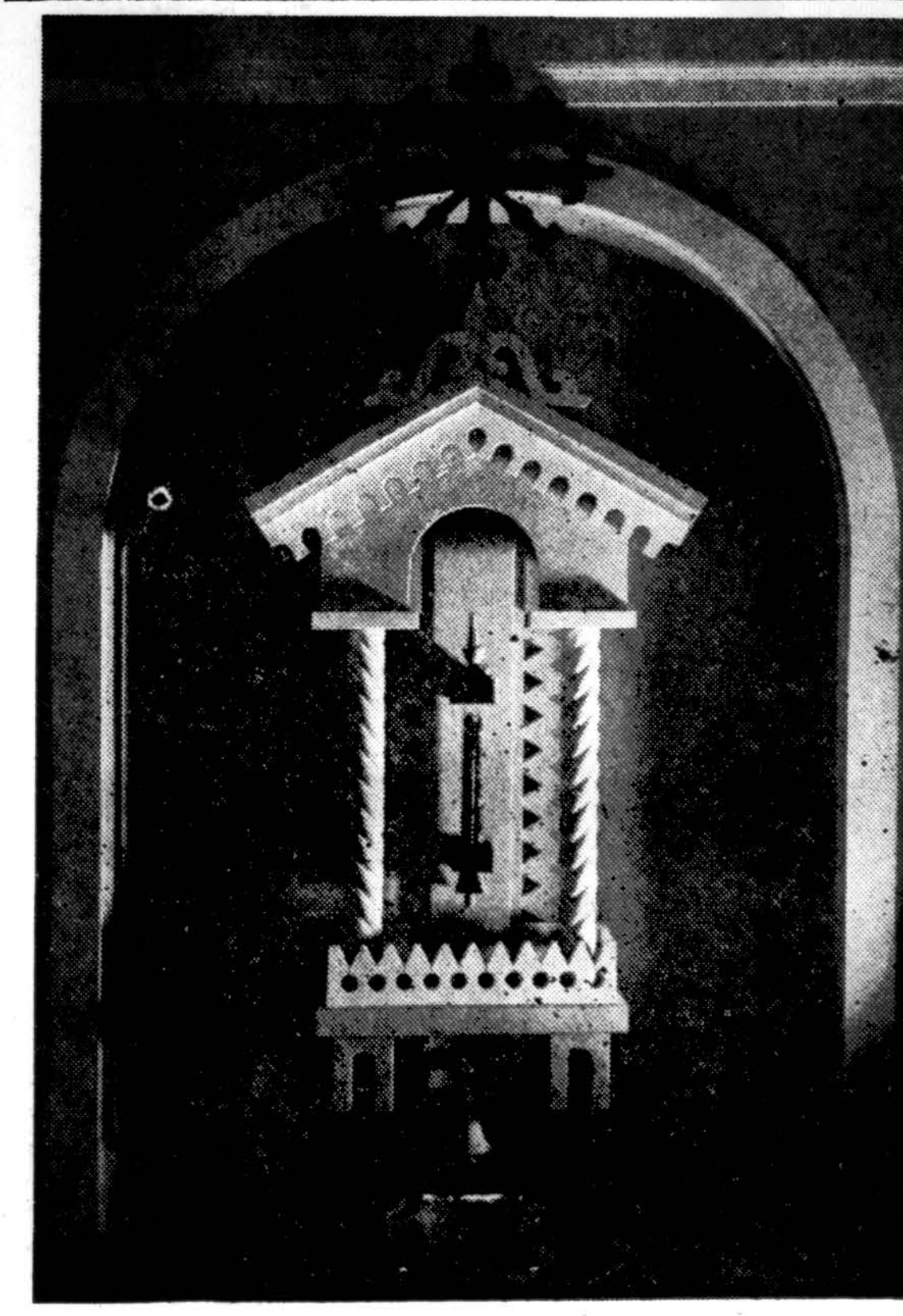
Atgiję lietuviybės židiniai

Malonu lietuvių širdžiai kon- statuoti, kad per trejus metus lietuviybė bažnyčiose ir mokyk- lose pabudo ir žengia šuolais. Tai nėra tremtinių nuopelnas ir nėra kokių nors "kovų" pasek- mės: tai tik rodo, kad kunigų ir seselių širdyse gliauli glūdėjo lie- tuviybė ir su naujais ateiviais kilęs stipresnis lietuviybės pa- reikalavimas spontaniškai atsi- liepė lietuviškuose židiniuose.

Teko taip pat pastaruoju me- tu dalyvauti neviename parapi- niame pokilyje, kur programa

sudarė tiek kalbėtojai, tiek se- selių parengti mokiniai dau- giausia lietuviškai.

Nevienoje bažnyčioje jau ir mokinių pamaldose pagiedama lietuviškai, jau ir Pirmosios Komunijos vienur kitur lietu- viškai parengiami tie vaikai, kurių tėvai to nori. Kartą atsi- tiktinai užėmu ir tolimesnę baž- nyčią gegužinių pamaldų metu ir, išgirdęs jaunų mergaičių chorelį gražiai lietuviškai gie- dant, klausiu kunigo, ar tai tremtinės, ir tiesiog nustembu išgir- dęs, kad tai esama beveik išim- tinai italiukų. Kitą vakarą spe- cialiai, žinoma, nuvažiuoju įsi- tikinti, jog net kitataučiai daug švariau išmoka lietuviškai tarti negu lotyniškai (lotyni- kai tos mergaitės tarė: džen- tori dženitoque...). Suprantama, kad tai buvo parapija, iš kurios lietuvių baigia išlaksty- ti ir mokykloje jau dominuoja kitataučiai. Klebono garbei rei- skiu (Nukelta į 2 pusl.)

Dail. K. Varnelis. Kopytėlė su lietuvių kankinių pelenais Marijanapoly

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Vytauto Jono Bagdanavi- čiaus, MIC, knyga "Žmonijos li- kimas" šv. Jono Apreiškimo knygoje" jau išėjo iš spaudos. Knyga yra 406 puslapių ir pa- dalinta į 11 skyrių: Kristaus simboliai, Paspėjimas ir prana- šystė, Septyni žibintuvai, Ant- spaudų atidarymas, Trimitų vi- zijos, Saulėtoji moteris, Rezul- tatų vizijos, Dievo rūstybės taurės, Babelės sugriovimas, Tūkstantmetė karalystė, Avi- nėlio sužadėtinė — naujoje Je- ruzalėje. Autorius gilinasi į Ap- reiškimo knygos ryšį su istori- ne tikrove, jos pranašiską po- būdį ir jos doktriną, pobūdį, pravedamas paralelę su mūsų laikais ir išryškindamas to įkvėptojo veikalo vertę kaip perspėjimų knygos. Šv. Jono

Apreiškimo autorių sudomino tremtyje Bartenšteine rasta viena rotatoriumi išleista pa- skaita šia tema. Būdamas Graze (Austrijoje) autorius — keletą mėnesių atsidėjo šv. Jono Ap- reiškimo skaitymui. Ten buvo parašyta pirmoji šio jo veikalo redakcija. Vėl au, JAV-se įsto- jęs pas marijonus, noviceat au- torius pagrindiniai permastė parašytą studiją, ją papildė ir paruošė dabartinę redakciją ir ši knyga yra "nuoširdi pastan- ga Vidurio Europos žmogaus, išgyvenusio komunizmą ir kt. visuomeninius sukrėtimus, grįž- ti su problemomis, kilusiomis po XIX amž. krikščionijos pa- tirties, į paskutinę šv. Rašto knygą, įskaitant išminties ir pa- guodos." Knygos pratarėje vysk. V. Padolskis, priminęs, kad tai vienintelė platesnė stu- dija lietuvių kalba apie šv. Jo- no Apreiškimo knygą, apie šį naują leidinį pažymi: "Veika- las yra tikrai aktualus ir pilnas paguodos bei gražių vilčių mū- sų sunkiems laikams". Pažyme- tinas autoriaus didelės kruopš- tumas, kurs matomas kaip iš viso veikalo, taip ir iš knygos pabaigoje pridėto rūpestingai paruošto alfabetinio turinio bei sąrašo panaudotos literatūros, kurios net trumpa apžvalga, charakteristika čia duodama. Autorius skaitančiai publikai pažįstamas kaip buvęs redakto- rius religinio žurnalo "Nauja- sis Gyvenimas", redagavęs

"Laivą", dabar kas pirmadienis duodąs "Draugo" vedamuosius ir einąs šio dienraščio modera- toriaus pareigas. Knygos aplan- kas patraukliai sukomponuotas dail. R. Viesulo, paskutiniu me- tu davusio visą eilę gerai pavy- kusių tos rūšies darbų. Ilustra- cijos vinjetės paruoštos latvių dailininko A. Berzinš.

• Pirmoji lietuviška knyga Venezuoloje išleista bus gon. Ant. Sabaliausko išverstoji "Don Kamilius mažasis pasau- lis", parašyta autoriaus Gua- reschi. Ji bus spausdinama sa- leziečių spaustuveje (Caracase), kuri jau įsigijo lietuviškus žen- klus. Kalbą peržiūrėjo J. Kuz- mickis. Sekantis "Tėvų Kelio" numeris taipgi jau bus išspaus- dintas su lietuviškais ženklais. Tie laimėjimai pasiekti vis dau-

Alė Rūta Nakaitė. Poetė, išlei- dusi eilių rinkinį „Be tavęs“, šia- me numeryje dedame specialiai „Draugui“ jos atsiųstus eilėraš- čius.

giausiai dėka lietuvių salezie- čių, kurių du dabar darbuojasi Venezuoloje: kun. A. Sabaliaus- kas ir kun. A. Perkumas. Šie- met jie pasirūpino uksmingame Caracaso priemiestyje Boleita suruošti lietuvių berniukų vasar- os koloniją. Vasaros stovykla truks visą mėnesį. Turima dau- giau kaip 30 vaikų. Jie ypač prūsinami lietuviybės srityje. Stovyklos vedėjas yra kun. A. Perkumas; su juo dirba trys lietuviai mokytojai.

• Vytautas Strolia, kompoz- toriaus Juozo Stroliaus sūnus, studijuoja muziką Naujosios Anglijos muzikos konservatori- joje. Jam buvo susidariusių sun- kumų dėl pasilikimo JAV-se, tačiau apeliacinė imigracijos įstaiga Washingtono reikalą iš- sprendė palankiai mūsų jaunai- jam muzikui, ypač atsižvelgda- ma į tai, kad jis yra nuo 1950 m. gruodžio 8 d. metus tarnavęs JAV kariuomenėje ir buvo garbingai iš jos paleistas. Stro- lių šeima — muzikali. Pats tė- vas kompozitorius Juozas Stro- lia šiuo metu gyvena Holly- woode ir savo muzikiniais su- gebėjimais talkina lietuviams. Vienas Vytauto brolis, smuiki- ninkas, yra taipgi Hollywoode, kitas brolis studijuoja muziką Romoje. Motina, kuri taipgi bu- vo solistė, yra jau mirusi.

• M. Matukas pasirodė su nauju leidiniu — "Tikrovės su- vokimas". Svarstydamas filoso- finius pažinimo klausimus, au- torius nagrinėja tiesos ir tikry- bės supratimus, apžvelgia paži- nimo galias: jūsių bei proto pažinimą, svarsto apie jūsinio ir protinio pažinimo vertę, pa- galiau — trečias skyrius — apie tiesos patikimumą. Stū- dija parašyta aristoteliškai — tomistinėje dvasioje, atkreiptas dėmesys į naujų filosofų moks- lą, kaip Bergsono, F. Brentano, B. Croce, G. Gentile, Heideg- gerio, E. Husserl, O. Kuelpės ir kitų. Studija 52 puslapių. Ją iš- leido S. & J. Bražiai, 7215 So. Sacramento ave., Chicago, Ill.

• Dr. A. Vališkis iš pirmo pirmo karto išlaikė veterinari- nės medicinos egzaminus Co- lumbus, Ohio, ir gavo teisę verstis praktika Ohio valstybė- je. Veterinarijos studijas yra išėjęs Hannoverio augštojoje veterinarijos mokykloje, ten pat gaudamas ir doktoratą, pa- rašęs disertaciją apie raguotų auginimą ir pieno gamybą Lie- tuvoje. Idomu, kad 1946 m. iš bendro studentų skaičiaus toje Hannoverio-augst. veterinarijos mokykloje kas 20-tas buvo le- tuvis; iš studijavusių 25 lietu- vių, sėkmingai mokslus baigė 21. Toji veterinarijos mokykla šiemet švenčia 175 m. jubilėjų.

• Romas Viesulas iš New Yorko buvo atvykęs į Chicago, kur anksčiau yra išgyvenęs po- rą metų. Dabar Chicagoje pra- leido apie savaitę laiko. New Yorke turi išsiunčiamą studij- ją, kur atlieka litografijos dar- bus. Lapienės vasarvietėje knyga, įieškant išminties ir pa- dailininkų, yra išstatyti ir R. Viesulo litografijos darbai. R. Viesulas yra ir sėkmingas gra- fikas, neseniai padaręs patrauk- lų viršelį V. Bagdanavičiaus knygai apie šv. Jono Apreišk- mą ir keliems kitiems Liet. Knygos Klubui leidiniams.

• Lietuvių Kultūrininkų Sam- būris Los Angeles mieste, už- baigęs vienerių metų veiklos laikotarpį, gali didžiulius dū- ginančių balansu. Būrelis kultū- rininkų, kas mėnesį darydami susirinkimus, pravedė eilę įdo- mių diskusijų, k. t. modernaus meno (ref. dail. P. Puzinas), muzikos (komp. J. Bertulis), literatūros (L. Šeštokienė), poli- tikos (L. Valiukas), gamtos mokslų (L. Lašas), visuomeni- nių santykių (S. Misiūnėnė) ir kt. temomis.

• Aleksis Rannit Wisconsinio universitete laikė paskaitą "Lie- tuvių kryžiai kaip estetinė ir meno istorinė problema". Pa- skaitą organizavo Carus Founda- tion. Savo paskaitą prelegent- as pailiustravo Marijos ir Jur- gio Gimbutų fotografijų kolek- cijomis. A. Rannitis, ryšum su kaikiuriais moksliniais tyrinėj- mais, apie rugpjūčio mėn. pa- baigia vėl tiksi atvykti į Chica- gą.

• Kostas Ostrauskas Penn- sylvanijos universitete, Phila- delphijoje, ruošiasi doktoratui. Yra pamėgęs lituanistiką, gili- nasi į dramos studijas. Yra su- kūręs scenos veiklą "Kanarė- lė", kuris planuojamas pastaty- ti Chicagoje. Jo poezijas galima aptikti mūsų pirmajam lietuvi- ū kultūros žurnale "Aiduose".

• A. Vilainio tremties gyve- nimo literatūriniai reportažai "Amžini šešėliai" jau ernkami spaustuveje ir manoma, kad rugsėjo pradžioje jau pasirodys knygų rinkoje. Knyga bus gau- siai iliustruota lietuvių stovyk- lų vaizdais ir žymiaisiais pasta- tais tų miestų, kuriuose gyveno lietuviai. Leis "Nemunas".

• D. Narutavičiūtė studijuoja psichologiją Loyolos univers- tete. Laboratorijoje praveda porą eksperimentų. Džiaugiasi, kad universiteto vadovybė parodo daug palankumo studijuojan- čiai lietuvi.

• Dr. Pr. Gaida (Gaidamavi- čius, Kanadoje), "Išblokštojo žmogaus autorius", baigė rašy- ti veikalą apie heroizmą: "Mil- žinas didvyris, šventasis".

Naujoji Greene'o knyga

Kas įvyktų su tikėjimu, jei... bolševikai pasaulį užvaldytų?

IGN. URBONAS, E. St. Louis, Ill.

Jeigu bolševizmas užimtų Europą, Ameriką ir visą pasaulį — kas įvyktų su Bažnyčia ir tikėjimu? Ar jis dar pasiliktų žmonių širdyse?...

I šį klausimą įdomiai atsako žinomas anglų rašytojas Graham Greene savo dar rašomoje fantastinėje knygoje — romane. Ši knyga dar nėra baigta, bet jos turinys, pasak Greene, bus maždaug toks:

Du šimtai metų praėjo nuo to laiko, kai pasaulis yra valdomas vienos, žiaurios, diktatoriškos ateistinės partijos.

Vėlus vakaras. Į vieną New Yorko menką nešvarų viešbutį ateina išvargęs senelis, apsilkęs senu neduotėtu lietpalčiu ir rankoje kukliu lagaminėliu nešinas. Įrašęs savo vardą, pavarę viešbučio svečių knygoje, pavaręsiu žingsniu jis nueina laiptais į savo kambarį. Seklys, kuriame buvo pavesta sėdėti šis miesto kvartalas, greit pažūrėjęs viešbučio svečių knygą paklausia viešbučio tarnautoją:

— Ar tu žinai kas šis keleivis yra?

— Ne, — atsakė tarnautojas.

— Tai yra popiežius!

— Popiežius! O kas jis yra?

— klausimais ir nustebusiu tonu tarė tarnautojas.

Bažnyčia žiauriai paversta ir sunaikinta. Roma jau seniai kitu vardu vadinama. Tik popiežius dar yra likęs ir turi vadovauti Bažnyčiai, kurios tikrovėje jau nėra.

Jis buvo prieš 30 metų konklavoje, slaptai policijai sekant, kardinolų teisėtai išrinktas popiežium. Po konklavos, kardinolus ištiko visų kitų kunigų likimas — kalėjimas ir mirtis sušaudant. Bet popiežius dar buvo paliktas toliau gyventi. Jam net mokama mažytė valstybės pensija, kad parodytų jį dar Bažnyčiai nėra mirusi. Šis, arti 80 metų amžiaus, senelis popiežius, be sosto, be pastovios vietos gyvena viena viltili — surasti žemėje tikėjimo ženklų, kad jei nekankintų baisioji mintis, jog su jo mirtimi išnyks pasaulyje tikėjimas...

Po sunkių ir ilgų kelionių ir Pasaulio Policijos Stabe smulkiai vis užregistruotų jo darbų, pagaliau Pasaulio Policijos Se-

fas nutaria baigti šį žaidimą su popiežium. Jis panori dar savo gyvenime (jis turėjo 50 metų!) pamatyti tikėjimo pabaigą žemėje ir savo vardą įrašyti istorijoje, kad jo ranka buvo padarytas galas krikščionybės mitui žemėje. Jo įsakymu buvo suimamas popiežius ir atgabamas į Pasaulio Policijos Stabo slaptąjį kambarį.

Čia Policijos Šešas pasiūlęs popiežiui cigaretę, nuo kurios šis atsako, iškilmingai pareiškia, kad jis — popiežius, šioje vietoje turis mirti. Paskutinis krikščionis žemėje! Paskutinis žmogus pasaulyje, kuris dar turėjo gryną tikėjimą! Šešas įsako popiežiui atvedusiems detektyvams aplieisti kambarį ir išsitraukia iš rašomojo stalo reolinerį. Popiežius paprašo leisti jam minutėlę prieš mirtį pasimelsti ir Šešas jam leidžia, nes prisimena kur tai skaitęs knygoje, kad seniau tai būdavo daroma. Po to, Šešas paleidžia šūvį besimeldžiančiam popiežiui tiesiai į krūtinės kairįjį šoną — į širdį, ir senelis krūtinai negyvas atšmė. Bet... šiuo momentu, kada jis traukia savo pirštą nuo revolverio mygtuko ir šūvio dūmai sklinda kambarėje, — stauga perskrodžia Šešo smegenis mintis: "O vis dėlto, galėjo būti, kad tai į ką šis žmogus tikėjo, yra tiesa!"

Ir šiuo momentu gimsta žemėje naujas krikščionis! Žmogžudys gimsta naujam krikščioniškam gyvenimui, paskutiniojo krikščionio kraujuose...

Taip atsako Greene į ankščiau mūsų iškeltą klausimą. Šiuo kiek fantastišku atsakymu pasakyti ne kas kita, kaip gana sena tiesa — tikėjimas žemėje niekada neišnyks, o priešingai vis iš naujo atgims. Tą kartojo jau pirmųjų amžių Bažnyčios Tėvai didžiųjų persekiojimų akivaizdoje. Nežiūrint karais ir labai sunkių bandymų, nežiūrint net išorinių tikėjimo formų visiško sunaikinimo, nežiūrint, kad tų likusiųjų krikščionių — tų Dievo partizanų žemėje — liktų vienas prieš šimtus tūkstančių, tikėjimas nežus, nes amžinai Platono: "Siela niekada neužmirš savo amžinojo gyvenimo".

Lietuvybė Amerikoje neuždrausta

(Atkelta iš 1 psl.)

kia pasakyti, kad jis yra čia gimęs lietuvis. Paskui paklausiu kitos parapijos kleboną, kaip čia elgiamasi su kitataučių vaikais. Pasirodo, ir poterių, ir giesmių išmokomi jie lietuviškai, kad galėtų su kitais bažnyčioje garbinti Dievą ta kalba, kuri nustatyta tos bažnyčios steigėjų.

Tie šviesūs pavyzdžiai turėtų patraukti ir, be abejo, patrauktus tuos, kurie iki šiol inerciskai bus beiną dar kitu keliu.

Seštadieninės mokyklos Venecuelon!

Seštadieninės liuanistikos mo-

kyklos laikur jau baigė ketvirtuosius mokslo metus. Daugelyje vietų nuo ateinančių mokslo metų pradžios jos jau stengiamasi paversti normalinėmis, t. y. sustiprinti lietuvių kalbos mokymą įtraukti į kasdieninių pamokų lentelę. Principinių kliūčių tam, žinoma, būti negali, kadangi tai negriauna Amerikos tvarkos. Svarbiausia turi būti lietuviškai nuširdus tėvų bendradarbiavimas ir sutarimas su parapijos vadais. Neseniai rašyta "Drauge", kaip didžiausios Čikagos lietuvių parapijos klebonas mokslo metų pabaigūvėse viešai kvietė naujuosius

ateivius eiti ir laisvai naudotis parapijos turtu, kurį sukrėvė senieji lietuviai. Aktyvus dalyvavimas parapijos veikloje iš karto sudarys tokius santykius, kad vietiniai lietuvių reikalais nereikšmingi siuntinių delegacijų pas kitataučius...

Vėl turiu malonumą, galėdamas iškelti eilę gyvų reikšmingų pavyzdžių. Štai pačioje Čikagoje šešiose parapijose mokyklose jau treči metai tremtinių vaikų mokomi lietuvių kalbos pačių tremtinių mokytojų normalių pamokų metu, o seštadieniais vaikai naudoja amerikiečių laisvę. Kitais žodžiais tariant, visoje Čikagoje lietuvių kalbos pamokoms kliūčių nedaroma. Aišku, ir čia yra keletas mažų parapijų, kur tremtinių vaikų tėra keliolika, tai toks sąrašas specialaus mokytojo samdyti nepajęgtų — jiems belieka seštadieninis kelias.

Čikagos pavyzdžiu kitose didesnėse lietuvių kolonijose taip pat jau prieinama prie normalių lietuvių kalbos pamokų kasdieninėje lentelėje. Kiekvienoje mokykloje, kur tik yra bent 25—40 tremtinių vaikų, galima ir reiklia nedelsiant pereiti į normalių lietuvių kalbos mokymą, seštadienines ar sekmadienines mokyklas paliekant Venecuelai, Australijai ar pagaliau ir Amerikoje ten, kur vienoje lietuviškoje parapijoje tėra keliolika tremtinių vaikų.

Negailėkim lietuvių dėl doliro!

Nepasipiktus, kad pasitaiko jau ir tremtinių, tykių besitraukiančių iš tautinės kovos lauko. Pasiteiravus čikagiešiose mokyklose, kur liuanistikos kasdien dėsto specialūs tremtinių mokytojai, pasirodo, kad vienu 10%, kitur net 20% tremtinių nelanko tų pamokų: vieniems, esą, doliro už tą mokyklą užmokėti tėvai neduoda, kitų tėvai maną, kad jų vaikai ir taip lietuviškai neužmėrė. Vienoje mokykloje, kur tremtinių yra daugiau negu 100 ir visas 100% lanko šias pamokas, mokytoja, paklausta, kaip ji taiti pasiekianti, nurodė paprastą priemonę. Jei mokyns bando atsisakinti, paprasčiausiai tėvų atnešti įsakymai parašyti raštą, jog jie neleidžia savo vaikui lietuvių kalbos mokytis. Jeigu pasitaikytų gauti tokį tėvų raštą, tada mokytoja ryžtasi eiti į namus išsiaiškinti. Taip pat ir pinigų, surinkti, jei laikomasi griežtos tvarkos, jokių kėblumų nesudaroma. Čikagoje mokytojus kol kas išlaiko patys tėvai, kitur, girdėti, surengia papildomai dar vakarą ar specialiai parenka aukų iš tų, kurie neturi vaikų. Ateityje lietuviško švietimo ir kultūros reikalais turėtų rūpintis Kultū-

ros Fondas, kurio gyvą reikala šiomis dienomis paskelbė Vilnius; bet kol jis bus įtvirtintas, šiuo tarpu reikia rūpintis patiemis ir dėl doliro neleisti žūti vaikui.

Kaikur kaikam gali atrodyti, jog ir patalpų trūkumas yra pakankama kliūtis, dėl kurios reikia atsisakyti nuo liuanistikos klasės sumanymo. Laisvas kambarys liuanistikos klasėse, reikia pasakyti, ir Čikagos mokyklose niekur nelaukė, bet reikiant patalpos surastos vienu palėpėje, k tur salės kampe, trečių parapijos organizacijų posėdžių kambaryje. O mokyklai, kurią lanko mano prieauklis, bus viena iš laimingesnių, nes klebonas šią vasarą iš vieno buto jau baigia įrengti specialią didžiulę liuanistikos klasę, kurią puoš mūsų dailininkų paveikslai ir kiti tautiniai papuošalai. Neveltui prieš 30 metų šios mokyklos kūrėjai sienoje virš durų didžiulėm ir vien lietuviškom raidėm, kad nepaklystų tėvai ir nenuvestų savo vaikų į amerikine, iškalė prašą: SV. ANTONO PARAPIJOS MOKYKLA.

KRONIKA

• "Nemuno" leidykla artimiausiu laiku planuoja išleisti naują laidą Dostojevskio "Nusikaltimas ir bausmė", o taipgi Andersono pasakų antrą dalį. Andersono pasakos, numatoma, išeis pirmoje rugpjūčio mėn. pusėje. Spausdinama ofsetu ir jau yra paruoštos visos plokštelės.

• Prof. A. Galdikas nutapė lietuvių prekybininko dukters J. Pivariūnaitės portretą. Tam reikalui buvo specialiai iškvietas lėktuvu iš New Yorko. Prie portreto dirbo apie tris keturias savaites, padarydamas jį meniškų požiūriu įdomų.

• Washingtono parodoje dalyvavo šie dailininkai: J. Aleksandravičius, A. Galdikas, Vyt. Jonynas, Vyt. Kašuba, J. Pautienius, Pr. Lalė, E. Urbaitytė, A. Vitkauskaitė, K. Žoromskis ir architektas inž. J. Mulokas bei grafikas R. Viesulas.

• Lietuvių Enciklopedijos pirmamasis tomas renkamas ištisais 24 valandais paroj. Enciklopedijos pirmajam tomui popierius jau gautas spausdėvė. Daugumas to tomo klišių užsakytas ir jau dirbamas.

• Pr. Čepėnas, kurį laiką rinkęs Lietuvių Enciklopedijai medžiagą Chicagoje, vėl grįžo į Bostoną.

• Sesuo Elenita (Kripaitė), S. S. C., Waukegane, baigė Sv. Teresės Gailestingųjų Seserų mokyklą.

PROGRESS BALDŲ BENDROVĖS

Didesnės Prekių Vertybės ir Taipgi Geresnis Patarnavimas Palaiko pilną visuomenės pasitikėjimą

Kurie iš Tamstų nežinojote ar neturėjote progos čia prekiauti, su pirmu apsilankymu liksite pilnai patenkinti. Pabandę syki, tikrai tapsite pastovūs klientai. Turime rakandų, televizijos aparatų, refrigeratorių, ploviklų, kilimų, vaikams rakandų ir t. t.

Prekės pilnai garantuotos. Lengvi išmokėjimai priitaikomi visiems. Lankykite visi šią

ERDVIĄ IR PATOGIĄ
SENIAUSIĄ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĘ

PROGRESS
FURNITURE CO.

4181-83 Archer Ave.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko kolonijoje

Dr. Vytautas Avizonis, M.D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLIO LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. Murray Hill 8-8677
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir penkt. visą dieną ir šešt. tik iš ryto.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Telef. Murray Hill 8-8677
Susitarus — pirm., antr., treč. ir šešt. nuo 9 iki 8 v. v.

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Vaikų ir moterų ligos
5159 South Damen Avenue
Medicine and Surgery Building
Pirmad., trečiad., penktad., antrad., penktad. 10—1 p. p. ir nuo 6—9 v. v.
Seštad. 10—12 v. p.
Ofiso tel. PR. 6-7800
Namų tel. TR. 4-1765

DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1—4 ir 6—9
Seštadieniais nuo 12 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.

DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
2336 West Chicago Ave.
VAL: 1—3:30, 7—9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.
10 v. ryto — 1 v. p. trečiad.
12—4 v. p. d. d. d. d. d.

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak.
Trečiad. ir sekmadienį, ofisus uždarytas.
Seštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1—4 ir 7—9
Antr. 1—5, treč. ir šešt. pagal sutartį.
Kabineto ir buto telef. YA 7-3526
Neatsiliepia šaukiti: VI. 7-4155

DR. G. J. BYLAITIS
NERVŲ, VAIKŲ, VIDAUS LIGOS
4038 So. Archer
Visų liepas mėn. dėl atostogų bus tik sekamos valandos:
Trečiad. nuo 6:30 v. v. iki 9:00 v. v.
Seštad. nuo 2 p. p. iki 6 v. v.

DR. D. D. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL: (išskyrus seštadienį ir sekmadienį) Nuo 1 iki 4 v. p. 7—9 v. vak.
Ligonius priima tik pagal sutartį.
Rezid. 10535 So. Wabash Ave.

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer ir California Ave.
VAL: 2—4 ir 6—9 v. p. p.
Išskyrus sekmadienį.

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidarys seštadieniais 1—4 val.

DR. K. JABLONSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
154 North Broadway
MELROSE PARK, ILL.
VAL: 6:30-9 val. vak. išskyrus sekmadienį.

Dr. Alexander J. Javols
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir seštad. pagal sutartį

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŠKAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir seštad. uždaryta.

DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal sutartį išskyrus trečiadienius.
2422 West Marquette Rd.

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th St., Cicero
Uždaryta nuo liepas 19 iki rugpjūčio 2 d. Esant skubiam reikalui kreiptis pas Dr. Ant. Lipskį, 4206 W. 26th St. Tel. LAwdale 1-4316

DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIŠKAS)
3925 West 59th Street
VAL: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Trečiad. pagal sutartį

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th St., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakarą.
Seštadieniais 12—2 v. ir 3—5 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave.

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12:30 v. vak. pirm., antr., ketvirt. 6:30—8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SPEC. KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL CENTER)
Pirmad., trečiad., penktad. nuo 5—8 v. v. Seštad. nuo 10 v. r. iki 1 v. p. d. Ofiso telef. REPUBLIC 7-1168
Namų telef. WALBROOK 5-3765

DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIANSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 1 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir seštad. vak.

DR. ANTONAS LIPSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4206 West 26th Street
Val. antrad., ketvirtad. ir seštad. 7-9 v. v. Kitu laiku pagal sutartį.
Tel. Ofis. LA 1-4316; Rez. GU 4-2988

DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West 63rd Street
(Kampas 63 ir Artesian)
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Seštad. vasaros laikui uždaryta.
Trečiad. ir sekmadienį uždaryta

DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 S. Parnell
Val. kasdien 2—4 popiet ir 6—8 v. v. Išskyrus trečiadienius

DR. F. MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10756 S. Michigan Ave.
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 4:30 po pietų iki 8 vak. Seštad. nuo 12 iki 3 val. po pietų.
Trečiadieniais tik susitarus

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. Seštad. nuo 2 iki 4 v. Trečiad. pagal sutartį.
Susitarimui skamb. GR. 6-1321, jei neatsiliepia — Vincennes 6-3906

DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 S. Western Ave.
Val: 6:30-8:30 vak. vak.
Treč. ir sešt. 2-4 p. p.
Sešt. vak. ir sekm. uždaryta

DR. S. PAULASKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6656 South Halsted Street
Pirma ligonius kasdien nuo 1:00 v. p. p. iki 4:00 v. p. p. ir nuo 7:00 v. v. 9:00 v. v. Seštad. nuo 1:00 v. p. p. 4:00 v. p. p. Kitu laiku pagal sutartį

DR. J. J. PLIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6318 Irving Park Road
Val. kasdien išskyrus trečiadienius nuo 2 iki 5 p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v. Seštadieniais nuo 2 iki 6 p. p. Kitu laiku pagal sutartį

DR. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL: kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v. v. Trečiad. ir sekmadienį tik susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago, Ill.
Skaityti: YA 7-7551
Pirma: vakarais 6 iki 9 seštad. 10 ryto iki 4; trečiad. ir sekmadienį tik susitarus

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. REhance 6-0617
Rezid. telt. GROvehill 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 6—8 p. m. Trečiad. ir seštad. pagal sutartį.

DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 6:30—8:30 val. v.
Seštadienį 2—4 val. p. p.
Rez. telt. GROvehill 6-0617

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto nuo 2 iki 4 v. p. d. d. nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. STARKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
653 West 79th Street
Rezid. 1908 South Troy Street
Val. pirm., antrad., ketv., penkt. 1—4 ir 7—8:30
trečiad. ir sešt. 9—13

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad. seštad. ir sekmadienį tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1630
Jei neatsiliepia viršminti tel. ofisui skambite Midway 3-0091

DR. FL. TALLAT-KEL'ISA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
DR. E. TALLAT-KEL'ISA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
Valandos: kasdien 2—8 p. p. Seštadieniais 10—12 ir 2—4 p. p. Tel. Ofiso TO 3-0959 Rez. RO 2-235. Jei neatsiliepia šaukiti OFCentral 6-9999

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p. p. ir 6—8 vak. Seštad. 2—4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 S. Halsted St.
Val: 1-4 ir 6-8 vak.
Seštadieniais 1-4 v. d. d.

Ofisai ir rezidencijos — Yards 7-3526 ir Yards 7-7410
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir chirurgas
4038 So. Archer Ave.
Kasdien nuo 6:30 iki 8:30
Seštadieniais nuo 4 iki 6

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Kampas Halsted ir 31-os gatvės
802 W. 31st Str.
Priėmimo valandos 2—4 p. p. ir 6—8 v. v. Seštad. 2—4 po pietų

DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKEVICIUS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6560 So. Western Ave.
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Sešt. 1—4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p. 6 iki 8 vak.
Trečiad. ir seštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p. 6—9 v. v.

DR. P. ATKOCIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL. antr., ketv., 10-12, 2-6, 7-9 p. p. penkt. 3-6, 7-9 p. p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL: pirm., treč., sešt. 3—8 p. p. penkt. 10—12 ryte

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Priėmimo laikas pagal sutartį
Telefonas GROvehill 6-6785

DR. G. SERNER
LIETUVIŠKŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1828
Priima akinius Kreivias akis Italios
ofisui ir akinio dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; seštad. 10—3 p. p.

DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. trečiad. uždaryta, seštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 8 val. po pietų
CAnal 6-0525 Platt Bldg.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą kuris yra priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo ir skaudančių akių karščio. Ašutisau trumparegystę ir toliaregystę.
Prienku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektroniniais instrumentais rodančiais mažiausias trūkumus. Speciali atyda kreipiama į mok. vaikus
4712 So. Ashland Avenue
Yards 7-1373
Val: 10:30 - 7 v. v., seštad. 10:30 - 6 v. v. sekm. ir treč. uždaryta

Perskaitykite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Diena Ateis, Kai Būsi Linksmas Sutaupes!

Taigi

Pastabos ir nuomonės

Literatūros lankų klausimu

(Ryšių su nuplyšusiais baltais, mosto stiklais, trepsėjimais brastoj ir panašiais Barono suminėtais literatūriniais motyvais)

JULIUS KAUPAS, Eloise, Mich.

Liepos 11 dieną "Draugo" puslapiuose pasirodė aistringas Aloyzo Barono straipsnis "Trepsėjimai džiūstančioj brastoj". Šis jaunas rašytojas čia išreiškia gily savo nepasitenkinimą "Literatūros Lankų" žurnalu ir kone visais jame dalyvaujančiais beletiristais, poetais, kritikais ir filosofais. Nėgana to, "Literatūros Lankai" Baroniui atrodo tokie negatyvūs ir nuodėmingi, kad meta juoda šešėli ant visų greta stovinčiųjų. Ne vien tik patys L.L. bendradarbiai, bet ir pašaliniai recenzantai, pasisakę apie kurio bendradarbio kūrybą jam rodosi smertini: ir verti įvairiojo kalbėjimo. Tokiai totalinei nepasitenkinimui tai ir paskatino mane, vieną iš L.L. bendradarbių, pasakyti savo asmeninę nuomonę apie pagrindines šio žurnalo aspiracijas bei atsakyti į kai kuriuos, mano nuomone, nevisai pagrįstus Barono priekaištus. Turu prisipažinti, kad tai yra iš tiesų nelengvas uždavinys, nes Barono patiekti kaltinimai yra labai neapibrėžti ir padidinti. Straipsniai nestokoja, tiesa, gaivališkių emocijų, bet sunku įspėti faktišką jų priežastis ir įžūrėti to beato darinio puolimo objektus. Kartais net gaunasi įspūdį, jog pats faktas, kad L.L. egzistuoja, Baroną pikina, kaip nedovanotina yda. Straipsnyje nelengvai pastebima visa eilė mažai pagrįstų asmeninių užgauliojimų ir nemazais kiekis komiškių paiginimų, tačiau net ir gerai įsiskaitęs asmuo negalėtų logiškai argumentuoti, racionalaus pagrindo, ir bazavimosi teorinėmis principais. Šis bendras ir miglotas nepasitenkinimas bei padidinta straipsnio struktūra, lygiai kaip ir jausminis, o ne racionalus jo kloritas paskatino mane, pajusčiau, tu straipsnyje išmėtytų kritikos objektų ir juos suklasifikuoti į keturias grupes: kritika, patriotizmas, modernioji kūryba ir nelogiškumas.

1. Objektinės kritikos problema

Skaitydami L. L. Baroną, atrodo, bus buvęs labiausiai nepatenkinamas kritikos skyriumi. Ypač giliai jį bus įžeidę nepalankūs pasisakymai apie vieną ar kitą autorių, kurio kūryba L. L. recenzentams atrodo turinti tam tikrų trūkumų ir ydų. Čia Baronas įsirikuoja į recenzentų benefaktorius elges, pasiryžs kitiškai, nelyg koks Raudonojo Kryžiaus sandėlio vedėjas, paremti vargstančių ir jų kūrybą. Nelaimai, tačiau, jįsi nebando atremti L. L. kritiku argumentu, bet nuo jų išsisuka, varodamas įvairius maneversus. Pirmoji eilė jį naudojasi labai abejotina analogija, kad, girdi, prieš dvidešimt metų įvairūs recenzantai buvo negatyviai pasisakę apie Bradžionį, Aistį, Miskinį ir Nerį, o jie išliko. Iš tiesų, pilnai sutinku, kad suminėtu autorių kūryba šiandien priklauso prie nepaprastai lietuvių poezijos laimėjimų, tačiau žymiai sunkiau man sutikti su Barono išvados. Jo pasisakymas tartum su ponu, kad visi neįgijau su ikiti kūrinių įeina į tą pačią kategoriją ir pelno neabejotiną teisę į amžinybę. Tokia išvada, kokia maloni ji bebūtų kritikuojamiems autoriams, vis dėlto yra neabejotinas logiško galvojimo defektas. Guostis, kad ir d'eli rašytojai nebuvo įvertinti, dažnai yra tik bergždžia "nesuprastytų" rašytojų iliuzija. Galimas daiktas, kad anie archainiai kritikai nepajėgė įžūrėti mūsų poetų kūrybos didumo, lygiai kaip šiandien kai kurie recenzantai nepajėgia ar nenori įmanyti vieno ar kito autoriaus silpnumo. Ne kritiku reakcija, bet pačios kūrybos charakteris ir kokybė pelno amžinybę ar užomarsį.

Pasisakydamas prieš kritika, Baronas toliau įdomiai argumentuoja, kad vertinga kūryba niekad nežūsta, nes "gero kūrinio nepaskandins nei laiko, nei gauso vandenį". Pilnai sutinku, visgi norėčiau pastebėti, kad tas įgimtas talentingo kūrėjo nepasitenkinimas visiškai neatpalaiduoja mus nuo pareigos pasisakyti apie kūrinių dabar, aktualioje jo gimimo dienoje. Kritika nėra kokia archeologija, besidominti senovės iškaisenom ir balsuotu mūmijom, bet vertina gyvas literatūros gyvenimo apraškas. Ateisi vargu pateisintų apgailėtinumą mūsų pasyvumą ir neregavimą į aktualų gyvenimą, tikintis pagalbos rankos iš ateinančių kartų. Gal būt ir sunku šiandien pasakyti, kuris autorius turės lemančios įtakos tolimesnei mūsų literatūros evoliucijai, bet jau šiandien mes galime atskirti pelus nuo grūdų. Mano nuomone, kritika turi būti kovojanti ir veiksminga, o ne, kaip Baronas norėtų, delsianti ir bailiai atidanti sprendimą laikams, kai autoriai bus seniai išmirę ir neberegauos ir recenzijas piktai straipsniais, antausiais ir insinucijomis.

Trečias manevers, kuriuo Baronas bando disponuoti jam nepatinkančiais kritikai yra asmeniškas jo užsiuolimas, ironiškaip rodo, kad jų pačių kūryba yra niekam tikusi. Tuo būdu jis užmiršta diskusijos esmę, palieka sprendimą klausimo plotmę ir nukreipia įtęję recenzentų kūrybą, tuomi tapdamas asmenišku ir nedalykišku. Iš tiesų, sunku suprasti, kokių būdu šis keistas argumentas gali apginti kritikuojamą autorių. Net ir tuo atveju, jei Baroniui būtų pavykę įrodyti recenzentų originalinės kūrybos menkumą (tas jam, tačiau, ne taip jau gerai sekasi), to recenzento kritika vis dėlto nenustotų savo svarumo. Savo intencijomis Baronas čia labai primena aną senstelėjusio operos dainininką, kuri nepalankiam kritikai atšovė, jog jis pats, girdi, nei taip nesudainuotų. Recenzentų kūryba, kaip visiemis gerai žinoma, nėra joks mastas, vertinant jo pasisakymus apie kito autoriaus veikalus.

Sie trys suminėti sofistiskai, trapūs ir netaiklūs argumentai yra visa, ką Baronas pateikia, kalbėdamas apie L. L. kritikos negerovę, ir dėl to tegul neužsigaua autorius, jei pas ebišius, jog jie manęs visai neįtikina.

Jei augčiau suminėti punktai parodė tik Barono argumentaciją nepakankamumą, tai Barono užsiuolimas ant Jono Meko recenzijos apie Aistį pasižymi samoninę recenzijos klorito iškrėpymu. "Kad baltas kaip lenta Aleksandriškis nebūtų t'ks baltas, kritikas toliau jį juodina", teigia mums Baronas. Prisipažinsiu, kad "juodindimo" tendencijos Meko recenzijoje nepastebėjau. Priešingai tai yra itin jautri studija parašyta žmogaus, kuris giliai žavi Aisčio kūryba, ir liūdi, kad paskutiniuoju poeto knyga nebesiekia ankstyvesniųjų augtumų ir recenzento širdies. Kritikas liūdi ne dėlto, kad "gal stiklas koks perdaug mo sto buvo" kaip įtarinėja smalsusis Baronas, bet dėl to, kad jis turi turti turti karcios teisybės žodį. O kad kritikas turi likti ištikimas tiesai, net ir šiuo sunkiu atveju, manau, sutiks ir Baronas, nes ir jis sakosi pripažįstąs dėsni, kad "nesvarbu, ar autorius senas, ar jaunas, svarbu, ką jis parašė".

Reaguodamas į L. L. kovą su vadindam "draugiškom kritikom" ir atsisakdamas, kad, girdi, ir patys L. L. nevengia rašyti apie savosius. Baronas įrodo, kokia defektyvi yra jo "draugiškos recenzijos" sąvoka. Nėra tokio įstatymo ar literatūrinės tradicijos, kuri leistų recenzuoti tik nepažįstamų asmenų ar mirusių priešų kūrybą, uždrausdamas pažvelgti į sau artimesnius kūrėjus. Neabejotina, kad recenzija, vertinanti gimininių aspiracijų autorių, bus geriau išjauta ir gilesnė. L. L. tačiau stato reikalavimą, kad ta recenzija liktų objektyvi ir nepasilenktų su tiesa. "Draugiška recenzija" yra ne ta, kurią parašė artimas autorio žmogus, bet ta, kurioj draugystės sumetimais aukojama tiesa. Todėl L. L. ir kovojau su tom šiandien gausiom panagerkom, augštinančiom tam tikrus veikalus tik dėl to, kad jie parašyti draugu, visiškai neatsižvelgiant į jų literatūrinę vertę.

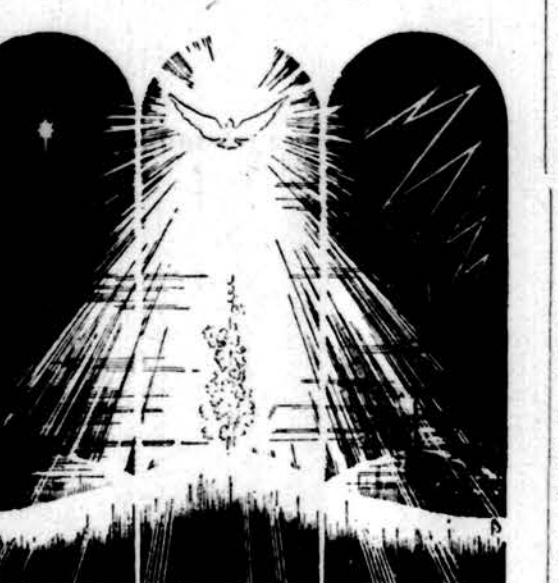
Gale pasistengsiu Baroniui priminti, kokiais principais iš tiesų vadovaujasi L. L. kritikos skyrius. Šiūdienės periodinių leidinių kritika dažnai stato nepakankamus reikalavimus literatūriniam kūriniui. Tuo būdu daugumas veikalų tampa puikūs, o jų kūrėjai — genijai. L.L. gi, kaip, turbūt, Baronas jau bus pastebėjęs, laikosi žymiai augštesnio literatūrinio standarto. L.L., mažai teatsižvelgdamai į "sunkias tremties sąlygas", kūriniui tebestato nuo senos nusistovėjusios kritikos reikalavimus, kurie juk ir yra tikra literatūrinis mastas. L.L. kritikus, kiek pastebiu, mažai veikia autorių nežinomumas, seni nuopelnai, ar užsitarnauta aureolė, jie mažai težiūri į autoriaus ideologiją, politinę kryptį ar visuomeninį įtakumą, bet vertina paties kūrinio meninę potenciją. Nemanyčiau, kad Baronas būtų iš esmės priešingas šiems principams, dėl to tikiu, jis supras, kad jų taikymas konkrečiais atvejais neturėtų atrodyti papiktinantis ir smerktinas.

2. Santykis su patriotine literatūra

Norėčiau pastebėti, kad patriotinės literatūros problema nėra niek nustojsi savo aktualumui jau vien dėl charakteringos tremties situacijos. Patriotizmas yra didžiausioji vertybė, kurios išrašytojo reikalauja visuomenė, nes ji žino, kad tik lietuviams būdami mes sugebėsime testti savą kultūrą užjūriuose. Dėl tos priežasties rašytojas, išsakydamas savo meilę Lietuvai, apsisiaudžia nesužeidžiamu skraiste ir tartum sušunka: "Noli me tangere!". Giusisaukdamas nuo patriotinių tiklų, užsitraukia visuomenės rūstybę. Taikydamas į patriotinius visuomenės sentimentus ir mažai tebedamas, kad tuo smarkiai prasišlenkia su faktais ir tiesa, Baronas stengiasi L.L. apsaukti patriotizmo priesais. Toksai jo teigimas man atrodo toks absurdiškas, jog tenka tik stebėtis Barono drąsa, kad ir nevietoj parodyta.

Tardamas, jog "net poroj vietų L.L. patriotikos nebelaiko norbybe", Baronas suponuoja, kad L.L. išsiskyrė po porą šimtinų vietų kovoja su patriotika apskritai. Akylai perskaitęs abu L.L. numerius, prisipažstu, panašiu taktiku nurodyti tendenciją neradau, dėl to ir buvau priverstas nuspresti, kad jos gimė lakioje ir šiuo atžvilgiu labai kūrybingoje autoriaus vaizduotėje. Lygiai sunku yra ir įspėti, kodėl Baronas siūlo nukabinti nuo sienų Vyti ir jos vietoje iškljuoti L. L. bendradarbių poeto fotografijas. Tie kaltinimai panašūs į vaikiską ir neracionalią siautėjimą, pasižyminti tam tikru neskoningu ir literatūrinės etikos stoka.

Koksai gi yra iš tiesų L.L. santykis su patriotizmu ir patriotine literatūra? Skaitau, kad L.L. stovi neabejotinai lietuvių kultūros tarnyboje, siekdamai ją testti ir vystyti visomis imanomis priemonėmis. Būdami literatūrinis žurnalas, L. L. pirmoji eilė domisi patriotinių jausmų apraishom literatūroje. Tremties situacija ir nutautėjimo grėsmė šiandien yra savaime išsukusios patriotinės literatūros augimą, kurioje, tačiau, salia ažuolų pasitaiko nemažai šunervybių. Mūsų visuomenininkai, nebūdami literatūros specialistai,

A. Berzins. Ilustracija V. Bagdanavicius. Veikalui "Zmonijos likimas".

dažnai užgria ir silpnus kūrinius, susižavėję patriotinėmis jų tendencijomis. Tačiau ir šiame subtiliame klauseme literatūros ir rašijimo atsikrymas yra pilnai patiesinamas. Silpnai įformintas veikalas yra ne vien tik meniškas menkavertis, bet neefektngas ir tautine prasme, nes, nubalandamas patriotinių jausmų, pasiekia priešingą rezultatą negu tikėjosi. Tad jei L. L. pasisako prieš grafonanę patrickai, kaip ir prieš grafonanę apskritai, gerbiama sis mano opentapas neturėtų įtarti L. L. antipatriotizmu.

3. Nuplyšusių batų modernizmas ar literatūrinį srovį nežinojimas?

Būdamas didžiai konservatyvus ir išsikimas senosiom literatūros tradicijom, Baronas smarkiai piktinasi kai kuriais L. L. bendradarbiais, įsiekiančiais naujų formaliųjų kelių. Tiesa, jis mažai tebando analizuoti tą jų kūrybą, bet leidžia suprasti, kad pats modernumas kaip toks yra uždraustas tabu. Vietoj kritiškai įsiekio trūkumų, Baronas naudojasi, sakyčiau, karaliaus juokdari metodais, cituodamas jam juokingai atrodančius fragmentus ir nurodydamas, kad, girdi, "galėtume pacituoti daug linksmesnių posmų, bet dėl vietos stokos negalima, perspausdinti ištisų L. L. puslapių". Prasilenkdamas su literatūrine etika ir tradicija, Baronas nesidrovi cituojamą eilėraštį surašyti į vieną eilutę, lyg tai būtų prozos veiklas, tuo atimdama eilėraščiui jo ritmą ir muzikalumą. Tokio nargumentuoto šaipymosi tačiau toli gražu nepakanka įrodyti, kad jo užsiuoliti kūrinių yra literatūriškai silpni. Jeigu Baronas būtų objektyvesnis, jis būtų galėjęs, pavyzdžiui, palyginti modernius Jono Meko eilėraščius su daugiau klasine jo novele ir paanalizuoti, kuriuo keliu autoriui geriau sekasi eiti.

Manydamas, kad "Zvilgsnių" atstovų arba Skėmos įsiekijimai yra tik pasenęs "nuplyšusių batų modernizmas", kopijuojantis

prieš dvidešimt metų rašytus Zengės žodžius, Baronas akivaizdžiai paliduoja t'aling literatūros sąjūdžių ignoraciją. Jam yra mažai žinoma, kokie formaliniai bandymai šiandien vyksta didžiųjų tautų literatūroje, ir man kyla pagrįstas įtarimas, kad "modernizmas" Baroniui yra žinomas tik iš J. Zengės ir prano morkūno kūrybos. Jeigu Barono atakuojami autoriai tikrai kopijuotų tiečia frantinkų bandymus, būtų galima kūrį kūrybą vadinti "buvusi ir atgyvento naujumo kopija", tačiau didesnio panašumo tarp jų ir anų įsiekiojimų aš neradau. Grynas asitikuinimas, kad Baronas cituoja L. Leto, o ne, sakydam, netoliesį patalpintą Paul Celan eilėraštį, nes juk tokia pat tiečia Baronas galėtų apkaltinti ir šį nieku dėta jauną austrų poetą Zengės kopjavimu. Zengė ir morkūnas nėra modernių įsiekiojimų atstovai, nei, pagaliau, paskutiniai mohikanai. Baronas turėtų žinoti, kad formalinė revoliucija ir naujų kelių įsiekijimas prasidėjo žymiai anksčiau ir tęsiasi ir dabar. Modernistinės tendencijos nėra randamos vien tik L. L. puslapiuose, bet pasailio literatūroje, tapyboje, skulptūroje ir muzikoje. Jei Baronas nepasibodėtų pavar yti įvairių tautų literatūrą, žurnalus, jis tikrai nustebtų suradęs eilę drąsių bandymų ir šiandien. Tai yra vis dar gyvas revoliucinis sąjūdis, turis savą meno koncepciją, savą estetiką, sambūrius ir žu nalus. Tad ir šie L. L. bendradarbiai netrepsi džiūstančioj brastoj, bet greičiau žygiuoja kartu su anais vyrais.

Norėčiau Baroniui nurodyti dar vieną mažą nesusiprįimą. Sie modernūs bandymai joki būdu nėra oficiali L. L. linija, kaip, gal būt, galėtų kiti kam atrodyti iš Barono straipsnio. L. L. bendradarbiai visa eilę autorių, kurie naudojami senąja klasine forma ir estetika. Nors modernizmas, kaip dabar mums bus, turbūt, pasiskėję, ir nėra joks keiksmas, vadinti visus L. L. dalyvius modernistais visgi būtų netikslu.

4. Kruopštus nelogiškumų įsiekijimas

Nemažą dėmesį Baronas kreipia į logikos postulatų, diagnozuodamas nelogiškumą chroniška L. L. liga. Būdamas specifiškas, jis šalia augščiau išskeltų L. L. negerovių sumini dar tris, jo nuomone, akivaizdžius prieštaravimus pačiam sau.

Pirmame mikroskopiniame preparate jis pademonstruoja, kad L. L. pasisakydami prieš pseudo-patriotinę literatūriškai silpną kūrybą, čia pat nesigali komplimentuoti tautos prisikėlimo pranašui Maironiui. Kadangi tas skirtingas Maironio ir patriotinių grafonamų traktavimas Baroniui atrodo logikos klaida, reikė y mrodyti, kad abi kūrybos grupės jis laiko tolygiomis. Akcentuodamas tik patriotinio momento ir mažai dėmesio tekreipdamas į labai skirtingą minimų kūrinių vertę, Baronas šiuo atžvilgiu man primena aną silpną regį banko kasininką, mielai priimančių tiek tikrus, tiek ir padirbtus pinigus.

Sekandio nelogiškumo sąvoka, turiu prisipažinti, man yra dar sunkiau įžiūrima, nors slegiausi ir labai akylai pažvelgti pro Barono naudojama mikroskopa. Vien dėl to, kad vienas L. L. bendradarbių teigia, jog yra negalima, suradus vieną įmanomą sakinį, kalbėti apie meisteriską stilių, Baronas nori uždrausti L. L. recenzentams vartoti citatas iš viso, nes tai esą nelogiška. Netenka man pastebėti, kad L. L. būtų pasisakę prieš citatų vartojimą iš principo. Buvo pasisakyta tik prieš mažų vertybių rodymą publikai per padidinamą stiklą, tuo būdu stengiantis padidinti jų reikšmingumą.

Trečias L. L. statomas logikos reikalavimas yra tikrai toli siekias, nes Baronas nesisirboja šiuo žurnalu, bet imasi vartyti visą eilę periodinių leidinių. Jisai sakosi pagaidaujas, kad visi L. L. bendradarbiai, nesvarbu kokiuose laikraščiuose.

Skelbkitės "Drauge"

D E M E S I O !
Telef. R.Epublic 7-5803
Kasdien nuo 2 val.
Sekmad. ir šventad. 9-2 v
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemų įvedimas, perdirbimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO. atstovas
4919 So. Paulina St.
PProspect 6-7960

čiuose ir ką berašyti, būtų tobulai identiškos nuomonės apie kiekvieną diskutuojamą klausimą. Kadangi ne daug kas, manau, drįstų ką nors panašaus rašyti, cituoju paties Barono formuluotą prieštą: "Net ir atsidūręs Nepr. Lietuvoj, A. Skėma niek niek nesumažina L. L. nlogiškumą. Autorius piktinasi, kai įginama kieno kūryba su Dostojevskiu ar Tolstojum, su 19 a. gao ar 20 a. pradžios autoriais, tuo tarpu ne vienas iš L. L. žmonių rašydami apie Užuvėją neiškenė nepaminėję Reymonic." Neabejotina, kad panašus palyginimai paliekami pačių autorių naciūrai, ir mums tektų tik vertinti, kiek jie padeda nušviesti diskutuojamą dalyką. Turu prisipažinti, kad iki šiuo dar nesu užtiesęs žurnalo ar laikraščio aktuvių ar pasaulnėjų spaudoj (sąskyrus, gal būt, izvestiją ar Pravdą), kurio visi bendradarbiai turėtų tapašią pasauzeiurą ir nuomonę visais klausimais. Panašiu kenu eidamas, Baronas galėtų surasti ir daugiau skirtybių L. L. bendradarbių kūryboje ir jų estetišes koncepcijose. Tai yra savaime suprantama, nes L. L. redakcija yra deklaravusi, kad L. L. nesisius kokia nors visiems dalyviams privaloma uniforma, kryptimi ar srove. L. L. yra subūrę eilę jaunųjų kūrėjų, turinčių skirtingą pasauzeiurą ir atstovaujančių skirtingas literatūrinis sroves. Kiek man atrodo, L. L. daugiau bazuojasi bendradarbių kūrybos vertę ir pajėgumą, negu jų astovaujamą kryptimi. Tad ir tapinai jų pasisakymus įvairiais aktualiais klausimais, yra atšvelgiama, atrodytų, į jų samprotavimų vertę, giuną ir ryšį su egzistuojančiais faktais, kartu tačiau nereikalaujant absoliutus identiško, kultūrinius reikšinius vertinant iš vieno ir to paties taško. Mano nuomone, tokis liberalus ir personalistiskas principas kaip tik yra labai sveikintinas. Tačiau kad L. L. ir tuo atveju yra pakankamai vienisii, rodo jau pats Barono reikalas griežti straipsnių patalpintų skirtinguose periodiniuose leidiniuose.

Kelios trumpos išvados

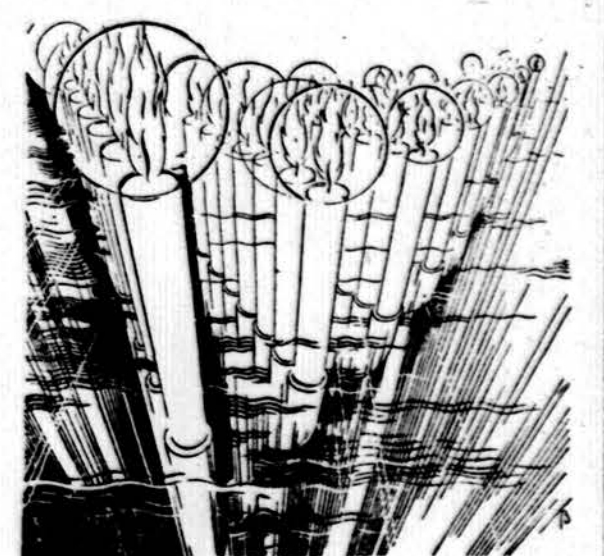
Pabaigoje norėčiau padėkoti gerbiamam Aloyzui Baroniui už jo įdomų, tgu ir nevisai objektyvų poleminių straipsnių. Nežiūrint eilės pasitaikiusių netobulumų kaip nekonceitravimo atakos ir atskirus objektus, bet pasisakymo prieš L. L. en bloc, silpnų argumentavimų, sąmoningai netikslas kai kurių faktų nušvietimo, vadovavimosi emocijomis, dalykiškumo stokos, kiek padirko paviršutiniškumo ir menkoko įsijautimo į L. L. charakterį, Barono straipsnis yra sveikintinas, nes jis liudija kaip jautriai, net, sakyčiau, audringai mūsų jaunasis rašytojas reaguoja į literatūrinio gyvenimo reikšinius. Be reikalo tik, manyčiau, Baronas čia bus įvedęs grynai asmeninį momentą, mums pademonstruodamas savo nuopelnus ir pasizymėjimus kultūrinėje srityje bei išsiskaičiudamas, ką jis yra gynes ir su kuo kovojęs. Trūkumu laikyčiau ir straipsnio įžangą, kur Baronas lyg tai teisinasi prieš plačiąją publiką, paaiskindamas, kodėl jis nedalyvauja L. L. žurnale, būdamas toks pats jaunas rašytojas kaip ir daugelis dalyvių. Dėl šų asmeniško koks neapdairus skaitytojas gali susidaryti klaidingą įspūdį, jog neseniai L. L. atspausdinta Bruno Barkūno recenzija apie Barono kūrybą smarkiai motyvavo šį straipsnį ir pridavė jam kerštingą charakterį.

Atviras laiškas A. Baronui

Mielas Aloyzai,

Šiam laišku mane paskatino Tavo iškelti "trepsėjimai" apie "džiūstančias brastas" liepos vie nuoliktosios "Drauge". Anas žodžiais, siūstais "Literatūros Lankams", padrasinai mano nešimamą, kuriuo nuo Lankų "naujųjų apreiškimo" gimimo pat's niekaip negaliu atsistebėti. Žinojau ir žinau, kad Bradūnas, Nyka, mie las Aloyzai, ne d'uskos kv.pu, bet išidūmą atsidūda, ligu stū išidūmą, kurio neužmaskuoja nei kažkieno sielos nešamas karmis.

Kalbėdamas apie poezijos vertę, Tu jautiesi daug drąsesnis, cituot psma, prie jo pridedi savo nuomonę, ir ta nuomonė nevisuomet ous šimtu procentų prieinga tiešai. Man sunkiau, Galia vadovautis tik grynai subjektyviu skoniu, ir šis skonis gali mane visai išvesti kelo — daktati kaip, kaip is tikrųjų yra. Tačiau ši karta busiu Tau atviras: Lankuose d'žinau užtinku tokios poezijos, kurą megiu skaityti ir is pradžios, ir is gao, ir is vidurio, ir niekaip negaliu auveikti savo nešmanymu: man en nėra poezijos, ir gana! Tiesa, rankon esąs filsofija, kartais aučiosi esąs aplietas pmausmo jausmo, kaip po Lankų, bet vis tiek pavyksta vieną kitą minį nuryti. Jei Lankuose man daug kas nesuprantama tik dėl to, kad autoriai toli nuo manęs priekini nusiene, ir po kelių šimtančių, kai žmonija bus savo protu gerokai šoktelėjusi, ateinančios kartos supras kiekvieną sakinį. Dieve jiems padėk, bet abejoju tokia ateitimi iš galvos išmesti niekaip negaliu. Galvoju ir pergaltvoju — daug kas Lankuose man tik išduoda autorių bandymus iš bulvių liciti pliena, ir prieš mano valią plaučius krečia juokas.

A. Berzins. Ilustracija V. Bagdanavicius. Knygai "Zmonijos likimas".

mas augščiau pažymiu, ir šį pažymį užriečia ne kas kitas, o tik tos pačios Lankų šeimos narys. Visi kiti, neatėję prašyti Lankų dinastijos herbo, panekinami lyg plebėjai, nors, mūsų trumparegis akimis žvelgiant, jie taip pat stovi ant augštesnio pjedestalo, ir ne patys ant jo užsigrinę, b t mūsų užkelti, mūsų ten tiesūs pastatyti, lyg žvakės vidurnakty, lyg šviešlės pakelės lange, uždegtos svetimu keliu klampojančiam keleiviui nuraminti.

Tiesa, Tu, Aloyzai, esi rašytojas, ir, kai kalbi apie tas giminiškas recenzijas, vienas kitas gali Tau blokti įtarimą, kad j melynų draugija buvai neprimtas, kad Tavęs ten nesutiko įrašdinti, ir dabar kalba Tavo pyktis, Tavo pavydas rašo, bet ne pats. Bet man kas? Esu tik skaitytojas, mylis Aistį, Bradūną ir Nyką, naivus skaitytojas, manąs, kad kūrėjas, o ypač poetas, mus žavi ne tik savo kūryba, bet ir asmenybe, bent ta jos dalimi, kurios negali užslepti savame žodyje, kuri mato kiekvienam skaitytojui. Ir, štai, Lankai man ir rankas spraudžia sprogstamosios medžiagos grumuli, besikėsinantį aną mano galvojimą šipuliais išsivaidyti. Jie ant gražaus padėklo rodo visų savo šeimos narių išidūmą, gėję masi savi, nekuklumą, pani, ką kitiems. Man net atrodo, kad jų

recenzantai ne kūrybos įsiekio, bet įsiekio išimtinai tik tokios kūrybos, kurią patys duoda — šifruotos poezijos, kurnio kulto, nešventos Ingos giesmių. Visa kita — versti kartu su šiukšlėmis, mesti lauk, vyti iš namų. Nori priversti tikėti, kad tik jų portietai šviešūs, kad kitus reikia nukaitinti nuo sienų, paliekant Nyką ir jį apvediojant gelių vainiku. Čia, melle las Aloyzai, ne d'uskos kv.pu, bet išidūmą atsidūda, ligu stū išidūmą, kurio neužmaskuoja nei kažkieno sielos nešamas karmis.

Kalbėdamas apie poezijos vertę, Tu jautiesi daug drąsesnis, cituot psma, prie jo pridedi savo nuomonę, ir ta nuomonė nevisuomet ous šimtu procentų prieinga tiešai. Man sunkiau, Galia vadovautis tik grynai subjektyviu skoniu, ir šis skonis gali mane visai išvesti kelo — daktati kaip, kaip is tikrųjų yra. Tačiau ši karta busiu Tau atviras: Lankuose d'žinau užtinku tokios poezijos, kurą megiu skaityti ir is pradžios, ir is gao, ir is vidurio, ir niekaip negaliu auveikti savo nešmanymu: man en nėra poezijos, ir gana! Tiesa, rankon esąs filsofija, kartais aučiosi esąs aplietas pmausmo jausmo, kaip po Lankų, bet vis tiek pavyksta vieną kitą minį nuryti. Jei Lankuose man daug kas nesuprantama tik dėl to, kad autoriai toli nuo manęs priekini nusiene, ir po kelių šimtančių, kai žmonija bus savo protu gerokai šoktelėjusi, ateinančios kartos supras kiekvieną sakinį. Dieve jiems padėk, bet abejoju tokia ateitimi iš galvos išmesti niekaip negaliu. Galvoju ir pergaltvoju — daug kas Lankuose man tik išduoda autorių bandymus iš bulvių liciti pliena, ir prieš mano valią plaučius krečia juokas.

Leisk pasakyti dū žodelius ir dėl patriotikos. Lankai jos nemegsta. Jei kieno poezijoje pajūsi nemuninį dveikterį — blogai. Jei kieno posmas sužydęs gilesniu lietuviškos žemės įsijautimu — jau patriotika, roškia, joki kūryba, roškia, blogai. O aš Tu, Aloyzai, pasakysiu: Vyčio nemakinsiu, ne! Jo nekeisiu į Lankų autorių portretus, ir Aisčio patriotika pas mane šlovės padėta augščiau, kaip Lankų, Dievas žino, kurio amžius modernizmas. Ka darysiu, jei nuosirdi daina, slaugyta ir išauginta lietuviškoje meilėje, man daug artimesnė už nesuprantamą posmą Lankuose? Kinjau, kad lankininkus (sėkiau, kad labai abejoju) po kelių šimtų metų gal supras ir įvertins abisbas, kinas, gal ir mūsų vaikiai, o Aistis ir jo patriotika man ir daugeliui kitų suprantama jau šiandien, kaip ir visais baisus debesis virš Lietuvos laukų, kaip ir mūsų mškų hercinė drama.

Nenoriu kartoti kitų, Tavo pilnai išsakytų, minčių. Tačiau prieš baigdamas neiškenčiu nepridėjęs, kad Tavo tryptelėjimai "Drauge" buvo visai vietoje (Beit man taip atrodo!). Žinau, kad jais lankininkams pakenkti nenorėjai. Man regis, kad viena kita pastaba turėtų paskatinti juos pasizvalgyti ir pamatyti, kad einama ne keliu į modernizmą, bet lendama į krūmų ir tada gal grįš prie tikros kūrybos, kuria, kad ir Nykos simfonijas skubomis paminti, galėjo pasidžiauti ir "neišmanėliai".

Nepyk, kad šį laiška, skirtą Tau, parodžiau ir kitiems. Tavo Vytautas Volertas

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

REKORDAS...

* Įsteigta Chicagoje 1905 metais.

* Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.

* Augštus dividendus išmokėjo visada, be perstojiomo

* Partrauksim jūsų pinigų iš kitur, jei atnešite savo banko kuponę.

Nedelskite — pradėkite taupyti šiandien!

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečdieniais visai neatidarama.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.

JOHN A. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7749

Telsių vyskupas - Justinas Staugaitis

10 metų nuo jo mirties praėjus

K. RUIBYS, Westville, Ill.

Justinas Staugaitis, Nepriklausomybės Akto signataras, visuomenininkas ir politikas (Seimo pirmininkas), istorikas (Katal. Bažnyčios Istorijos autorius) ir apologetas ("Pirmieji žiedai") — apologetinių studijų ir straipsnių rinkinys, redaktorius ("Vadovo" ir "Saltinio") ir publicistas, prieš amžiaus pabaigą išvedęs savo plunksną į beletristikos laukus, parašydamas trijų tomų apysaką "Tiesių Keliu", kaip atsakymą į Putino "Altorių Sešelyje", septyniolika metų sėdėjo senas tradicijas turėjusia me Žemaičių vyskupų sosto. Tiesa, įsteigus Lietuvos bažnytinę provinciją (1926 m.), senosios Žemaičių vyskupystės dalis, apimanti bemaž visą Žemaitiją, oficialiai buvo pavadinta Telsių vyskupija, o jos ganytojas — Telsių vyskupas ir Klaipėdos prelatūros valdytoju. (Kitos dvi dalys sudarė Kauno ir Panevėžio vyskupijas).

Telsiai — žemaičių sostinė

Kaikurie tradicijų mylėtojai, ypač tarp žemaičių nebuvo patenkinti Žemaičių vyskupystės iškeitimu į Telsių vyskupiją. Giedraičių, Tiškevičių, Valančiaus, Cirtauto ir Karevičiaus vardai ir dvasia tuo metu daug kur buvo dar gyvi ir žinomi. Varniai ir Alsėdžiai, buvusios anų vyskupų sostinės, tebesaugojo nemažą praeities dienų paminklų ir jais didžiavosi. Bet praktiškėji sumetimai nugalėjo, kaip dažnai, visokeriopą romantiką ir nuosėdų provincijos miestukui turėjo užleisti seną savo garbę sparciai beaugančiai Žemaičių sostinei — Telsiams. Rimtai puošni, dvigubai baroko bažnyčia, ramiai besizvalganti, nuo vieno iš septynių Telsių kalnų, po plačią apylinkę ir besiklausanti Mėsio ežero bangų tyvuliavimo, buvo kiek perdirta, pagražinta (įtaisyta vyskupo sostas) ir dailiai tarnavo, kaip vyskupystės bažnyčių motina — katedra.

Pravedus geležinkelį nuo Amalio iki Kretingos pro Telsius, jie tapo natūraliu, iš visų pusių ne-

sunkiai pasiekiamu, centru, kur šalia bažnytinio, kartu susispietė ir civilinės valdžios apskrities įstaigos.

Nors ir žinomo, bet "ne savo" žmogaus, ir dar suvalkiečio, paskyrimas vyriausiuoju Žemaičių dvasios vadu, įvairiai buvo komentuojamas. Karštesnieji nepajėgė nusišviesti savo nusivylimu, kam tokie žemaičiai, kaip prof. Blažiejus Čėsnyš, prof. Kazimieras Saulys ir kiti buvo apėiti. Tačiau tas neortodoksinis rūgimas ir paviršių neišėjo ir platesnių masių nepasiekė. Žemaičių liaudis žinią apie naujos vyskupystės įsteigimą jų tarpe sutiko su džiaugsmu ir naująjį vyskupą priėmė, kaip mielą ir laukiamą sielų ganytoją.

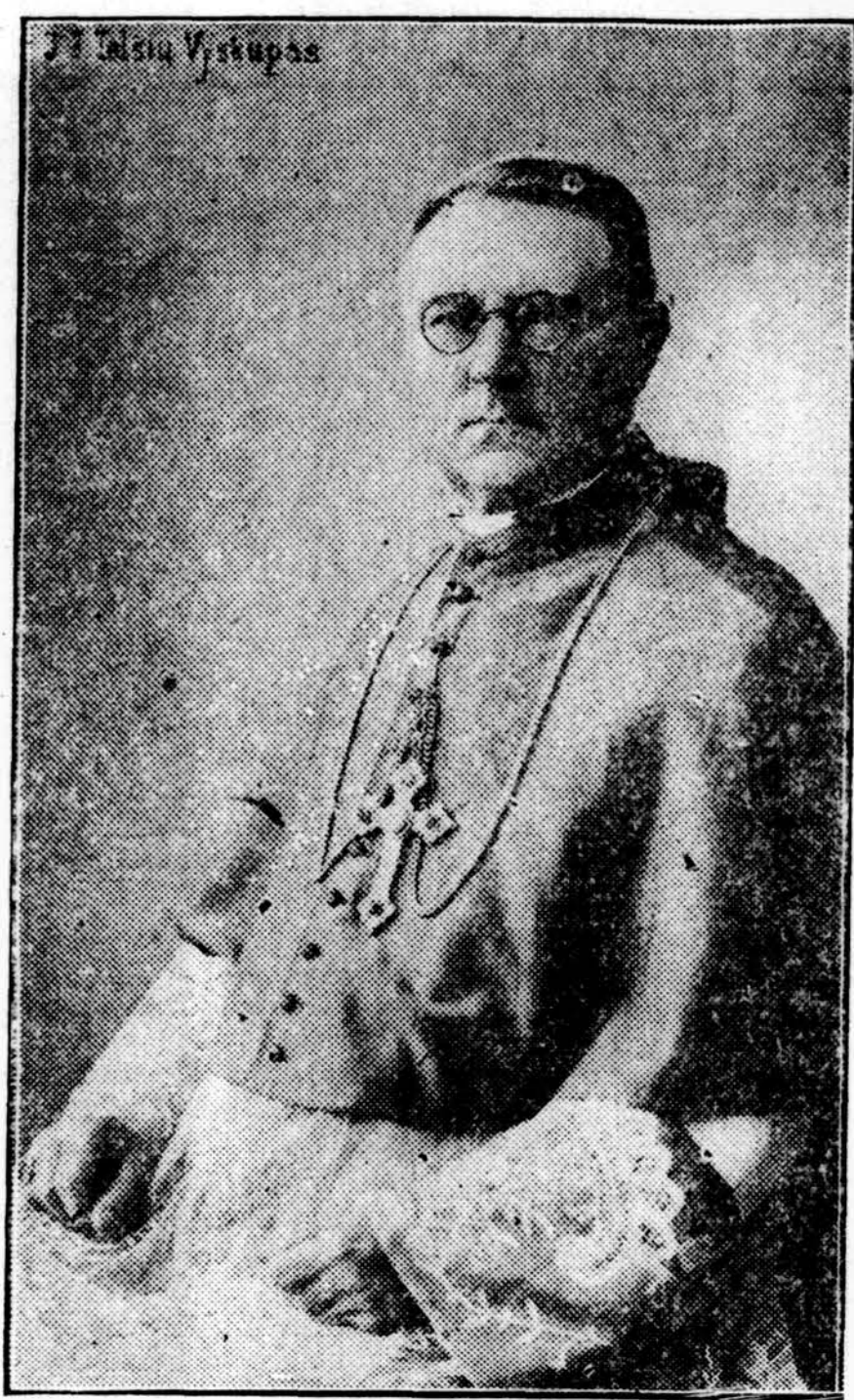
Vyskupas Staugaitis, atrodo, gerai suprato padėties delikatumą ir, kaip iš jo memuarų (kurių rankraščių tris tomus šių eilučių autoriui dar Lietuvoje teko skaityti) matosi, vykdamas į Telsius, pakelė sosto lėnų tai vienur tai kitur (pvz. Šaukėnuose pas kun. Joną Staševičių) ir informavosi apie savo būsimąją naują vietą ir žmones.

Vysk. J. Staugačio vardas žemaičių kultūros istorijoje

Per trumpą dar laiko perspektyvą bandyti apžvelgti vysk. J. Staugačio gyvenimą ir darbą Žemaičiuose. Be to, šiuo metu ir šiose sąlygose trūksta oficialių duomenų. Tačiau nors ir prabėgus metus žvilgsnį į šakotą jo veiklą ir atsimenant, kad naujasis Ganytojas beveik viską turėjo pradėti iš nieko, drąsiai galima jam pritaikinti anuos Evan gelijos žodžius apie tarną su dešimčia talentų, jų neužkasusi, bet į apyvartą paleidusi ir kitą dešimtį uždirbusi. Servus bonus et fidelis, geras, labai geras ir ištikimas — savo Dievui ir savo žmonėms.

Vysk. Staugačio vardas Žemaičių kultūros istorijoje liks ne išdildomas, ir jį pažinusiems jo atminimas liks brangus ir šviesus kaip uolaus ir proto hierarcho ir nuosirdaus žmogaus.

Visą jo ganytojavimo darbą trumpai būtų galima charakterizuoti, kaip organizavimą, kas ano meto sąlygose buvo visai ne tūralu. Jis suorganizavo vyskupystės kūrį ir tribunolą. Savo dešiniąją ranką, generalvikarų, pasirinko tauru ir šviesų žemaitį prel. Praną Urbanavičių, Salantų kleboną, žinomą rašytoją — Kupraną (Man šviečia saulė, Broliuiui dobilėliui, Seselei rūtelei ir kitų knygų autorių ar

Vyskupas Justinas Staugaitis

vertėją) ir šaunų administratorių. Atsivežė vysk. Staugaitis ir Žemaičius keletą savo žmonių iš Suvalkijos ir padarė juos savo artimais bendradarbiais, kaip puikų juristą dr. Jurgį Narjauską (Dantės Dieviškosios Komedijos vertėją), pedagogą prel. Vincentą Borisevičių, tapusį seminarijos rektorium ir vėliau vyskupu.

Matydamas nemažą kunigų trūkumą savo vyskupystėje, vysk. Staugaitis skubiai suorganizavo diecezinę Telsių Kunigų Seminariją. Pastatydino trijų augštų rūmus, buvo įrengtas jaukus sodelis, gana padori biblioteka, įgyta fizikos kabinetas ir šiaip įvairių mokslo priemonių. Sukolektavo profesūrą daugiausia su mokslo laipsniais, kaip dr. kan. Jurgis Galdikas, darbeniškis, dr. Narjauskas, dr. Kazys Prialgauškas, iš Žem. Kalvarijos, dr. Ramanauskas, vėliau tapęs vyskupu, dr. Juodaitis, kan. K. Steponavičius ir kt. Vėliau profesoriais buvo užgangažuoti buvę tos seminarijos alumnai, kaip dr. Kazys Olšauskas, dr. Bronius Barauskas, lic. Kazys Rūbys, lic. Jurgis Razutis. Seminarija turėjo gerą vardą, kan. didatų buvo apstu iš visų Lietuvos vietų. Iki pirmojo bolševikmečio per 8 laidas išleido apie pustučio šimto kunigų. Per ilgą metų eilę faktinai klierikų formuotojas buvo prel. Pranas Ramanauskas, žmogus didėles erudicijos ir geros širdies. Šiandien tiek abu pirmieji seminarijos rektoriai — vyskupas V. Borisevičius ir vysk. Pr. Ramanauskas — tiek dalis jų išaugintų kunigų yra kankiniai, žuvę nuo komunistų "lengvos" rankos Lietuvoje ir Sibire.

Dieve, neapleisk Lietuvos — paskutiniai vysk. Staugačio žodžiai

Vysk. Staugaitis buvo europinio masto žmogus. Plačiai važinėjęs po užsienius ir gerai susipažinęs su tenykšte katalikybės padėtimi, stengėsi ir naujesiems litavams praplėsti horizontus. Tam tikslui į seminariją pakvietė prancūzų vienuolį, kad studen- tai galėtų geriau pramokti prancūzų kalbos, o kapucinas tėvas Gerardas mokė vokiečių kalbos ir patalogiją dėstė vokiškai. Šį vėliau pakeitė kun. dr. Wermter, iš Karaliaučiaus. Jų nuopelnas, kad jaunikliai kunigai išmoko kalbų ir susipažino su Vakarų Europos kultūrinėmis vertybėmis. Keletą metų čia profesoriaus ir jo dvasios tėvo pareigas ir vysk. Būčys, MIC. Lietuvių kalbą ir literatūrą bei pasaulinę literatūrą per eilę metų idomiai dėstė Feliksas Kudirka, dabar gyv. Los Angeles, o matematinius mokslus — Juozas Mačer- nis, dabar Argentinoje.

Vysk. Staugačio pastangomis Telsiuose buvo įkurtas kat. savaitraštis "Žemaičių Prietelius", turėjęs gana apstų tiražą ir pasižymėjęs ramiu, konstruktyviu auklėjamoju tonu. Jį redagavo sumanūs laikraštininkai, kaip J. Kedys, kun. Petras Maželis, kun. dr. Olšauskas, kun. Feliksas Gureckas, Kazys Berulis, A. Graževičius.

Straipsnio rėmai sulauko nuo kalbėjimo apie vyskupo Staugačio pastangas ir laimėjimus kat. organizacijų srityje, apie jo visokeriopą paramą plečiant vyrų ir moterų vienuolynus, labdarinę veiklą ir tt. ir tt.

Iš išorės vysk. Staugaitis atrodė šaltas ir oficialus, tačiau arčiau jį pažinusių žinojo, kad jis turi kūdikio neklaingą širdį ir be galo jautrią. Labai mylėjo savo jaunuosius kunigus ir didėles viltis į juos dėjo. Pavargus nuo darbu, iškankinta dviejų okupacijų — rusų ir vokiečių — širdis nebeatlaikė ir 1943 m. liepos 8 d. ramiai užgeso. Paskutiniai jo žodžiai buvo: "Dieve, neapleisk Lietuvos."

Smegenys — baterija

Mokslininkai smegenis prilygina elektros baterijai, šiuo atveju sudarytai iš šlapių ląstelių. Joje atsiranda tiesioginės srovės elektrą, turinti iki vienos dešimtosios dalies volto įtampą, arba tiek, kiek viena dvidešimtoji dalis kišeninės elektrinės lemputės. Nervais perduodant signalus tos "baterijos" pajėgumas atsinaujina sugeriant potasių, kurs yra skystyje, supančiame nervą.

Smegenyse yra apie 15 bilijonų ląstelių. Kiekviena kūno dalis yra kontroliuojama specialios smegenų dalies. Jų didumas parveina nuo gausmo darbo, kuri atlieka tas organas. Pvz. rankas kontroliuojančios smegenų dalys yra žymiai didesnės, kaip kontroliuojančios kojas.

Smegenų elektrinės bangos gali būti mechanškai užrašytos elektroencefalogramoje. Iš šalių pritaikius (operacijų metu) elektrinius impulsus į smegenų dalis, kurios judina rankas, kojas, galima susilaukti tų galūnių judesio. Kai paliečiama ta sritis, kuri kontroliuoja liežuvį, lūpas, žmogus sustoja kalbėti. Paliestas kalbą kontroliuojančią dalį žmogus kartais pradeda

verkti kaip vaikas, ir tokiu atveju žmonės jaučia, lyg ne iš lauko jiems akstinas atėjo, o jie veikia vidaus aukstino poveikyje.

Dėmesio, nuosavybių savininkai!

Gaukite apskaičiavimus šiandien GLENVIEW TUCK-POINTING CO. Kaminių, pataisymai, Water-proofing, Window Caulking.

JAMES PAYNE
15 metų patirtimas. Pilnai apdrausta
314 Nava Ave. Glenview 4-0920

Nuosavybių savininkų dėmesiai!

BANNER TUCK POINTING CO.
Pilnai atliekamas pastatų užvalkymas, kaminių, vandens, valymo garais, kaminių pataisymai, šildymo darbas. Pilnai apdrausta, nemokami apskaičiavimai.

Clifford 7-2694
1106-08 S. Honan Ave.

SPECIALS DAZAI KIEKVIENAM REIKALUI

Pilnas pasirinkimas įrankių išnuom. arba pirmum; dažų apipurškėjai, kopėčios, plankos, drobiniai užtaisai ir visokių rūšių grindims "sanders" ir blizgintojai.

ELSTON PAINT & SUPPLY CO.
4181 Elston Ave. IN 3-3320
Atidara sekmadi. nuo 9 iki 12

DĖMESIO SEIMININKES!

WALTER KEMPA
DOUGLAS UPHOLSTERY

Specialistai baldų ir kilimų valymui; baldų apdengimui ir pataisymui. Pataisyti pagal jūsų norą. Vėliausios mados spalvos ir stiliai. Nemokami apskaičiavimai.

2238 S. California
Mes vykstame į miestą ir priemiestį.

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill., Tel. YA 7-3278

KELIONĖS:

LEKTUVAIS, GELEZINKE-
LJAIS, AUTOBUSAIS,
LAIVAIS

Europinėje biure, vienu metu ir sutvarkome visas keliones su turistais. Mes esame GLENVIEW, ILL. Pildome atvirutes, keliones, planšetėse ir kitoje kitiems reikalingi. Anksčiau užsakykite bilietus kaip ekstrada ir laivais, tai būsite tikrai, kad tikrai gausite vietos. Prieš išvykdamas pas mus nemokėsite brangios ir išvengsite laiko atukų, dalyo, nes nereikės lankytis net į geležinkelio stotį ar aerodromą, ne visai tai atliekate vienoje vietoje — PAS MUS.

Taupyk Tvirčiausioj Amerikos Įstaigoj

STANDARD FEDERAL turtas virš \$38,000,000.00

Atsargos Fondas virš \$3,250,000.00

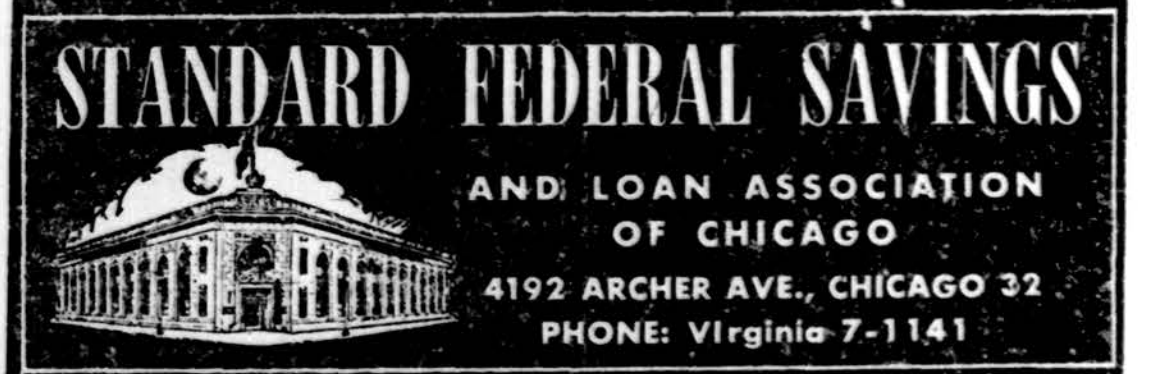
STANDARD FEDERAL yra Federal Savings and Loan Insurance Corp. ir Federal Home Loan Bank System narys

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Trečiadieniais visai neatidaro.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

PHONE: Virginia 7-1141

SAUGUS

PERKRAUSTYMAS

MES PERKRAUSTOME JŲSŲ

BALDUS SAUGIAI KELETĄ BLOKŲ ARBA

KELIASDEŠIMT MYLIŲ, TAIP PAT PARDUODAME

ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ

Turįs daug metų patirtimo perkraustymo darbe

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyle Avenue Telef. Virginia 7-7097

NORITE \$1.000

PER 39 MĖNESIUS?

Jūs tikrai turėsite \$1,000 atsargai.

per 39 mėnesius nuo šio laiko! Taip...

tik pradėkite taupyti pasidėdami

mūsų bendrovę tik po \$25.00 per

mėnesį. MES MOKAME AUKŠČIAUSIUS DIVIDENDUS.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Ave. Telef. Lafayette 3-6719

AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

ŽIŪREKITE
Kas Yra Musų Pirkėjai!

Geriausio žmonės, kaip, eiliniai taip ir profesionalai iš arti ir toli lanko

METRIKŲ
FARM FOOD CO.
KRAUTUVĖ

1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.

VYRIAUSIA LIETUVISKŲ
VALGIŲ BŪSTINĖ

JUDITA
Metrikaitė
SURIJ KARALAITĖ

LIETUVISKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRAVE

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

INSURED UP TO \$10,000

3% SAVINGS

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgavinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybų; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėlavą; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujama mokėti kokią amatą. Norintiems pramokti kokią amatą bus sudaryta programa. Pasaukite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelėi Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su noviciato vedėju; pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

"TIKRIŲ MISTIKAI MISTERIJŲ NEDARO;

je jos atidengia, Jie dalykus

parodo aiškioje dienos šviesoje; nors, kai Jūs į juos žiūrėte, jie atrodė neaiškūs.

Mistikuotojai dalykus aptraukia tamsos ir paslapties skraiste. Ir kai Jūs juos išaiškinat, pasirodo tik lėkštuma."

G. K. CHESTERTON

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Isigykite KUN. V. BAGDONAVICIAUS, MIC knygą apie šv. Jono Apreiškimą, su Vysk. V. Padolskio pratartim ir A. Berzins iliustracijomis. Viršelis dail. R. Viesulo. 406 ir XIV psl., kaina \$3.50. Liet. Knygos Klubas leidinys.

UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"DRAUGAS" 2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois

Senosios lietuvių laidotuvės

A. MAZIULIS, Brooklyn, N. Y.

Prieš kiek laiko "Drauge" net du rašiusieji (P. Abelkis ir dr. J. Baly) yra palietę vieną iš labai jdomių mūsų senosios laidosenos papročių — gyvo žmogaus pasekinimą arba pasekimą į Anapus. P. Abelkis, trumpais probrėškiais aprašinėdamas proistorines Gandingos (trm. Godingos) kapines, bet nepripažindamas jokios proistorinės terminologijos bei šių mokslų reikalavimų tikslumo, paliečia ir kartu nuostabiai drąsiais teigimais sprendžia visą eilę mūsų tautos laidosenos, taigi ir tikėjimo klausimų, k. a. laidojimo kryptį **piliakalnio link** (mūsų proistorikai iki šiol teiginio laidoseną tik pagal saulės kryptį ir buvo dar laisvi nuo krikščioniškojo altoriaus krypties proistoriniuose laidojimuose), suriesinę lavono padėtį (Hockerbestattung), ypatingus laidojimus ir t. t. Užmetęs kelis labai šyškčius žodžius dvigubiesiems moters ir mergaitės bei vyro ir moters kapams, jis pasigauna M. Alseikaitės — Gimbutienės vieno straipsnio ("Mūsų protėvių pažinimas į mirtį ir sielą", TREMTIES METAI, 516 — 534 psl., Tuebingen; yra ir atspaudas), o vėliau — ir disertacijos (Die Bestattung in Litauen in der vorgeschichtlichen Zeit, Tuebingen 1946) "drąsias išvadas", kur šie proistorikė visus tuos laidojimus buvo priskyrusi pasekinimo ir pasekimo papročiams, ir čia P. Abelkis juos visuotinėi atmeta, tuo norėdamas nuskaidrinti senuosius lietuvių (ir baltų) papročius. Dr. J. Baly trumpei aptasakoja XIV a. prancūzo keliautojo Ph. de Mezieres žinias apie senuosius lietuvių laidosenos papročius, kurias prieš dvilika metų paskelbė suomių kalbininkas V. Kiparsky. Tas prancūzas keliautojas, nusiteikęs palinksminti savo skaitytojus, pasi- gaudamas vok. ordino žinias, aprašo laidosenos papročius ir kartu papasakoja apie pasekimą į Anapus. J. Baly, padaręs kelias pastabas mūsų senajai laidosenai, pasekinimo papročio giliau nepaliečia, vien tik priduria Adomo Bremeniečio žinią apie gyvų žmonių aukas.

Priverstinio pasekinimo ir, ta- riama, laisvo pasekimo papročiai bei kitos gyvo žmogaus aukos dievams yra vienas iš gana pačių mūsų praeities klausimų, kur susiduria senoji religija, kilmingoji ir vergo, o taip pat vyro ir žmonos teisės, šeimos gyvybės išlaikymo ir jos sunaikinimo papročiai ir dar visa eilė kitų tautotyrinių problemų, taip pat vienu brūkšniu ar linksniu pagalvojimu neišsprendžiamų. Iki šiol pas mus daugiausia šiuos klausimus lietė tik proistorikai, aiškinami dvigubusius ir dauginius kapus (žr. J. Puzinas, Naujausių proistorinių tyrinėjimų duomenys, SENOVE IV, 1938; taip pat ir atspaudas; pldar jo straipsnius 1937 — 1938 m. NAUJOJE ROMUVOJE; t. p., Dvigubas IV a. kapas Versvuose, V. D. KULTŪROS MUZIEJAUS METRAŠTIS I, 1941; Pr. Kulikauskas savo nespaudintame darbe apie UPYTĖS kapinyną; M. Alseikaitė — Gimbutienė, Kapų tipai Lietuvoje proistoriniais laikais, GIMTASAI KRASTAS VI (31), 1943; t. p., Die Bestattung in Litauen in der vorgeschichtlichen Zeit, Tuebingen 1946). Taip pat juos pajudindavo ir svetimieji proistorikai, pvz. Wilh. Gaerte (Witwenverbrennung im vorordnenzeitlichen Ostpreussen, Zschrft d. Altgeschft PRUSSIA 29, 125 — 134 psl., Koenigsberg 1931) ir kt. Visi kiti mūsiškiai šiuos senosios kultūros klausimus tik kartais prabėgomis teuzkliudydavo, išskyrus senesniosios kartos praeities mylėtojus, pvz. J. Basanavičių, J. Šliupą ir kt., kurie išsilydavo iš senųjų rastų

Ilustracija

giesiems jūroje (Sembel vel Pruzzi homines humanissimi... Gest. Hammaburgensis... SrGerm, ed. B. Schmeidler, 245 — 246 p. 1917; SrPr I, 239 p.), nutylint kitus, jau netaip švelnius ir malonius, šių tautų papročius ir juos paliekant nevertinus bei neįjungus į mūsų senosios kultūros visumą. Tuo būdu ir mano ši, senajai laidosenai parašė, gali daugeliui suskambėti savosios praeities niekinimu, nes paliesdama pasekinimą bei kitas gyvų žmonių aukas, prasilenks su kaikiurių mūsų susidarytoju labai graži senovės vaizdu ir nebesutiks su romanų skleidžiama buvusios kultūros ir religijos romantika...

Pasekinimas ir pasekimas
Lietuvių ir jų giminių proistorė susiduria su vienalaikišais dvigubaisiais ir dauginiais kapais, kuriems aiškinti prijungiamos kaikiurių istorinių šaltinių žinios. Ir nors kaikiurių asmenų visi šie dvigubieji ir dauginiai kapai vienon draugėn suplakami, tačiau

PERKRAUSTOME BALDUS IR KITUS ĮVAIRIUS DAIKTUS
vietoje ir iš tolimesnių distancijų Patarnaujame pigiai ir saugiai!
KOSTAS EIDUKONIS
6930 So. Talman Ave.
CHICAGO 29, ILL.
Tel. GROVEHILL 6-7096

iš esmės jie nėra visi vienalyčiai savo kilme. Todėl ir tenka pirmiausia išskirti vyrų, vyro ir moters, o taip pat ir suaugusio su vaiku kapus, o tik tada aptarti ir jungti su šaltinių liudijimais. Taip pat reikia pastebėti, kad tarp daugumos tų kapų ir šaltinių yra nemažas laiko skirtumas, nes pas mus daugiau pastebėti nedegintiniai arba griautiniai šios rūšies kapai, kaip degintiniai, naujai prasidėję VI a. ir perėję į istorinius laikus, kur juos pasitinka jau ir svetimųjų rašytieji šaltiniai (XII a.). Ant ra, iš nedegintinio kapo mes ryškiau matome ir jo vienalaikiškumą bei kitus labai svarbius duomenis, kai degintiniai šios rūšies kapai gali ir suklaidinti. Bet žinant baltų papročius pastovumą, šie laiko tarpiniai yra, palyginti, trumpi ir tiek kapai, tiek istorinių šaltinių duomenys galimi visiškai draugėn siėti ir tuos labai pinklius senosios kultūros klausimus kartu aiškinti.

a) vyro ir vyro kapas

Buvo aptikta visa eilė dvigubų vyrų kapų, kurių seniausios užtikta **Sarguose** (Kauno apskr.). Iš drauge aptiktos akinės segės, jis priskiriamas II jam a. po Kr. Atrodė, kad dauguma dvigubų vyrų kapų, ypač kai vienas jų išsiskiria daug turtingesniais įkapėmis ar skirtingu laidojimo būdu, pvz. vienas palaidotas karste, kitas — jo ir t. t., reikia skaityti **kilmingojo** kapu, prie kurio palaidotas ir jo belaisvis ar koks kitas tarnas. Tokie kapai, greičiau sia, skirtini pasekinimui, kaip laisvam pasekimui. Tai paliudija visa eilė šaltinių ir kitų tautų ano meto papročiai. Pvz. Petras Dusburgas, rašęs XIV a. pirmame ketvirtyje, sumini, kad "su mirusiais kilmingaisiais buvo sudeginama ginklai, žirgai, vergai ir tarnaitės, apdarai, medžiokliniai šunės..." ("cum nobilibus mortuis arma, equi, servi et ancille, vestes, canes venatici... urentur", SrP I, 54).

Šiaip ar taip mes galime vertinti šio Ordino kunigo pamokslininko kroniką, t. y. galime jam prikišti tam tikrą nekrikščionių prūsų ir jų giminių niekinimą, tačiau jam turime pripažinti viena, kad jis gyveno Ka raliaučiuje ir prūsų papročius gerai pažinojo. Ir tai greičiausia ne iš raštų, bet tiesiogiai, nes prūsų sukilimas rytinėse žemėse tebuvo vos 1283 m. tepalaužtas. Jei P. Dusburgas ne daug apie prūsų ir kitų baltų papročius rašė, tai iš ano meto šitokinio, jog Dievo tarnai nedera kalbėti apie demonus garbinančias žmones... Tačiau P. Dusburgui turime pripažinti viena, kad jis gana objektyvus, nors ir gyveno žaltūninių prūsų ir Ordino kovų įkarštyje: jis pasistengė aprašyti ir savo Ordino žiaurumus, ne tik barbarų ir demonų vergų, su kuriais Ordinas kariavo. Ir todėl nežiūrint, jog ši kronika buvo skiriama krikščioniškajam Vakarų pasauliui, kuris buvo kartu telkiamas kaip tik prieš

nekrikščioniškas baltų gimines, net ir padidinant Ordino žygius bei nuopelnus, vis tik tie nekrikščionys baltai nelieka nei žiauresni, nei juodesni ir už pačius "Dievo gynėjus" — kryžiuočius. Taigi, jis gana objektyvus ir daug patikimesnis negu mes iš karto manome. Todėl ir ši jo žinia apie deginamusius "servi et ancille" iš niekur negalėjo atsirasti, juo labiau, kad ją paremia ir kiti šaltiniai.

Ir ypač didelės reikšmės šiam klausimui aiškinti turi 1249. II. Senosios liet. laidotuvės II... 7 d. prūsų ir Ordino sutartis. Ten Pamedės, Varmės ir Natanijos prūsai pasižada laidotis krikščioniškose kapinėse ir atsiskaiti savo protėvių būdo "su arkliais, arba žmonėmis, arba ginklais" ("cum equis sive hominibus vel cum armis", Cod. d. Warmiensis I, 28 ir kt. psl.; Mh, 41 psl.). Jei kronikų panašias vietas galime atvesti ar nors jų tikslumui abejoti, nes krikščioniškiems raštininkams reikėjo pateisinti Ordino nekrikščioniškus žygius, tai šio dokumento įrašus tenka laikyti visiškai tikrais. Jame surašyti tokie dalykai, kurių nugalėti prūsai turi laikytis (pvz. atstatyti sunaikintas bažnyčias ir pan.) ir toki papročiai, su kuriais krikščionybė žemioje kovojo, ką norėjo iš žemių papročiu kaip nors išvesti.

Ir jei prūsai savo mirusiųjų, tegu ir retais atvejais, su gyvais žmonėmis nebūtų laidoję, t. y. nebuvę pasekinimo arba pasekimo papročio, tai šis nuostatas būtų visai beprasmis, jis nebūtų ir įrašytas liks, kaip ir daugelis kitų papročiu, kurie krikščionybė bei taip pat nepatiko, tačiau nebuvo laikomi tiek svarbiais ir pirmaeiliais, todėl šioje sutartyje taip pat praleisti. O tuomet prūsų papročius Ordinas jau tiesiogiai pažinojo, jis su tais gyventojais nuolat susidūrė ir savo pilyle turėjo pakrikštytųjų prūsų. Tuo būdu 1249 m. sutartis ir P. Dusburgas sutaria ir liudija tą žiaurų papročį buvus, neįjungiant kitų, vėlyvesnių, šaltinių, kurie gali būti tiesioginėje (pvz. N. Jeroschinas) arba netiesioginėje įtakoje (pvz. J. Dlugošius, kada jis mini žmonių aukas, M. Strikowskis, aprašas Kęstučio laido tuves, ir kt.).

EXPERTU TELEVISION
IDEJIMAS
• 12 Aptarnavimo trokų
• 22 Aptarnautojai
Aptarnaujame vakarais iki 9 v. v. Kaina ta pati ir dėl vakarinio darbo
NATIONAL RADIO & TELEVISION
Chas. Butkus, savininkas
Saukite: Ontario 2-5996 Ontario 2-7755
214 S. UTICA ST., WAUKEGAN
Garantuotas aptarnavimas

Prie jų prisijungia ir suomių kalbininko V. Kiparskio surasta sis Ph. de Mezieres (1327 — 1405) rankraštis, tegu ir juokams ir nuostabai atpasakojęs valdovo laido tuves su pasekinimo papročiais. Bet šio prancūzo minėtasis sudeginimo būdas vietomis labai primena P. Dusburgą bei jo vertėjo N. Jeroschino kaikiurias vietas. Pvz. 1261. I.22 prūsų sudeginamas prie arklio prištasis magdeburgietis Hirtzhals (SrPr I. 101) arba vėl 1320. VII.27 sudeginant brolių Ger hartą, pravarde Rudę, jis taip pat buvo prištasis ant pabalno to žirgo, kuris buvo prištasis prie 4 stulpų, ir pagal jų papročį, apkrautas (žirgas ir raitelis) malkomis, ir sudegintas dievams (Jeroschin, 25145 — 25160, SrP I, 593) ir kt.

KOCAL'S CALUMET APPLIANCES
Pirkite dabar vasarą ir gaudite specialia nuolaidą ant MAYTAG — TAPPAN — IRONRITE — MAGIC CHEF. Turime žymius išdirbysčių įvairių rūšių televizorių ir didelį pasirinkimą namų reikienu.
670 Wentworth, Calumet City, Ill.
Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais

Dėmesio, nuosavybių savininkai!
Saukite HILLTOP 5-4028
MIKE BARAN
Bendrasis karpieninis. Padaro butus palėpę ir rūsiuose. Kabinėtų dirbėjas ir dailidininkas. Perdirba ir pataiso suvamas mašinas.
11163 S. St. Louis Ave.
Chicago, Illinois

J. and J. Radio and T. V. Shop — geriausi pataisymai televizorių visokių išdirbysčių ir gamybos. Darbas garantuojamas. Saukite geriausią techniką.
RENO H. GIOVANNETTO
1826 Grand Avenue
Waukegan, Ill.
Ontario 2-4878

VEDINAMA DEL JESU PATOGUMO ATDARA BOWLING
pas
WHEATON BOWL
Gary Avenue & Geneva Road
WHEATON, ILL.
Atdara visą vasarą — užkandinė
Saukite WH 8-4102

JOS. F. BUDRIK, Inc.
Rakandų krautuvė
TELEVIZIJOS, ELEKTRINIAI PRIETAISAI, JEWELRY
3241 So. Halsted St.
CALumet 5-7237

Prekės visų žymiausių išdirbysčių lengvais išmokėjimais
Lietuviška radio valanda leidžiama ketvirtadieniais iš WHF 1450 K. stoties nuo 6 val. ir 7 val. vakaro.

ROYAL QUIET DE LUXE
Nauja Quite De-Luxe Royal rašoma mašinėlė su 9 extra lietuviškomis raidėmis, padaryta grynai lietuviškam rašymui, nekludant angliško. Kaina \$120.00, wholesale (urmo) geriausia nuolaida — \$28.00, taigi dabar tik \$92.00.
Siunčiame ir į kitus miestus.
Smith-Corona rašomos mašinėlės po \$42.00.

Visi lietuviai naujakuriai važinėja automobiliais, pirktais — Lietuvių Prekyboje:
HARMONY MOTORS
5805-7 South Western Avenue Telefonas R Epublic 7-6480
Vadovauja: Tolius Šlutas, Jonas Talandis ir Sigitas Zubkus

TAUPYKITE
KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą.
Taupykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. **MOSY TURTAS YRA 12,000,000.00 DELERIŲ.** Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION • JOHN PAKEL, Prezidentas • 6234 So. Western Ave. • Tel.: GROVEHILL 6-7575
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakar. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Tačiau dvigubusius vyrų kapus priskiriant šioms pasekinimo papročiams, vis tik reikia pa daryti ir kitų prie lai dų. Pvz. galėjo būti nelaimingų įvairiausių atsitikimų, kada mirdavo tos pat šeimos du ar daugiau vyrų (skenduoliai, užpuolimo aukos, epideminės ligos ir t. t.), reikia

"NIDA"
LIETUVIŠKA VASARVIETĖ (SAV. PR. KALVAITIS)
BEVERLY SHORES, INDIANA
Tel. Michigan City 2-2711
Nakvynė, maistas, alus, vynas, gera maudymuisi vieta

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNENAS
4402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3. čias aukštas, duris po kaire, arti 63. čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinius prieš karą baigęs Chicago Universiteta
Vienas doleris val. — privačios. Vertimai, Anketo pildymas, Ivaizdų rašai angliškai

VICTOR BALANDA
Notary Public
Real Estate
Loans-Mortgages
3133 S. Halsted
Chicago 8, Ill.
Tel. DA 6-3859

Norėdami pirkti ar parduoti namą ar biznį pasimatykite su mumis. Turime namų ir biznių visose "chicago" kolonijose.

SIUVAMOS MASINOS
ir
RASOMOS MASINELES
gaunamos geriausiomis sąlygomis
ARCHER SIUVIMO CENTRE
4170 S. Archer Bishop 7-1045
Perka, tako, elektrifikuoja
Jau išėjo W. S. Reymont Nobelio premijos laureato

KAIMIEČIAI
Romano III tomas
PAVASARIS
472 pusl. Kaina \$3.50
Užsakymus su pinigais siųskite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

Jau išėjo iš spaudos J. KESICNO 3-ju dalių romanas
Tarp žalsvų palapinių
Šio romano veikėja lengvai suras kelia į kiekvieno lietuvių širdį, nes jie visi skaitytųjį taip artimi ir mieli. Čia sutiksi savo brolių, didvyriškai kovojantį dėl kilniausio idealo — dėl žmogaus laisvės. Šalia jo išvysi nemažiau ryžtingą ir savo esutę. Pasigaliu širdies bevilnišką vaitojančią ir savo motulę. Pagyvenk nors alandėlę ir tu jų kančiomis, pasisilek jų argais.
292 pusl. Kaina \$3.00
Užsakymus su pinigais siųskite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Be poetų nebūtų gėlių — būtų tik šakniavaisiai
Galima klausti, ar idiliška bei grožė bei prasmė. Be poetų nebūtų skamūs lyrika gali iš viso derintis gėlių, būtų tik šakniavaisiai.
Lietuvių Poezijos Antologija
sudarė J. Alstis ir A. Vaičiūnaitis, 109 poetų atvaizdai kreiviniame poe- pieriujė, dail. A. Varno virsėlis ir iliustracijos, 832 pusl., kietai įrista, kaina 6 dol.
Ji skuos laktus susidrinko visa dailiojanti mūsų tautą... Tai yra veikalas, kurio pasigėdime jau Nepriklausomybės metais. Jis nusipelno, kad būtų kiekvieno kultūringo lietuvių pačių rinktiniausių knygų skaičiuje.
Užsakymus siųskite:
"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

manyti, jog toki buvo laidojami taip pat viename bendrame arba galbūt ir šeimos kape. Tokie ka- (Nukelta į 6 pusl.)

SOPHIE BARGUS RADIO PROGRAM
18 WGFS Stoties — Banga 1390
PIRMADIENIŠKAI PENKTADIENIŠKAI
8:45 iki 9:30 val. ryte
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 28, Ill. HEMlock 4-2413
ŠEŠTADIENIŠKAI 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v.
Sekmad. 8:30 — 9:30 v. r. 15 stoties
WOPA — 1490 kil.

Pirm negu Jūs susidarysite galutinę savo nuomonę apie įvairias žmonių grupes, besireiškiančias Bažnyčioje, Jūs pasikaitykite, kaip šią savikritiką atlieka
Giovanni Papini
savo knygoje

POPEZIAUS CELESTINO VI LAISKAI ŽMONĖMS

Iš italy kalbos išvertė Dr. Peto Maciulis su autoriaus laišku lietuviškai laida, dail. R. Viesulo, keturių spalvų aplanka, 216 psl., Lietuviškos Knygos Klubo leidinys, kaina 2 dol.

Čia Jūs rasite laisvus kunigams, vienuoliams, teologams, turtuoliams, vargšams, valdovams, pavaldiniams, moterims, poetams, istorikams, mokslininkams, krikščionims nekatalikams, žydams, bedvieliams ir kit. Popiežiaus Celestino VI vardu jis kiekvienai šių žmonių grupių pasako šiltų paguodas ir išminties žodžių. Užsakymus siųskite

DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

H. Neuman
SALDYTUVŲ TAISYMAS
su 1 metų garantija už atliktą darbą
Skambinti: NOrmal 7-6838 tarp 7 ir 9 val. rytais

Skaudančių žaizdų NUO UZSISEJENISJŲ IR ATVIRŲ ODOS LIKŲ!

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ IR SKAUDIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisejusių žaizdų niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždektie LEGULO Ointment. Jo gydymo o vpatybė palengvina Jūsų skaudėjimą ir gailestis laimėti miegoti naktį. Vartokite jį taip pat nuo skaudžių nudegimų. Jis taip pat pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perkšimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvinimą odos ir perplėšimą tarp pirštų. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios ir ausklusios odos. Jis yra gera gydymo visų išvirinimų, odos ligų, LEGULO Ointment suteikia Jums pagalbą nuo nuva- gusių, peršamų, niežėjusių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct. \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money order.
— LEGULO, Department D
1618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.
MUIberry 5-3684

Tremties literatūra

J. KUZMICKIS, D. Britanija

Anglijos garsus filosofas ir kultūrininkas Arnold Toynbee rašė:

"Abraomas buvo blėstančios civilizacijos emigrantas. Pranašai buvo kitos nykstančios civilizacijos vaikai. Krikščionybė gimė merdinio graikų — romėnų pasaulio skausmuose..."

"Ar panaši dvasinė šviesa sužorės sielose tremtinių, kurie mūsų pasaulyje atitinka anuos ištremtus žydus, kuriems taip daug buvo apreiškta skausmingame ištremime prie Babilono vandenų?"

"Koks bebūtų atsakas į šį klausimą, jis yra svarbesnis už nuolat neapratomą likimą, kuris laukia mūsų, apimančią visą pasaulį, vakariečių civilizaciją..."

"Sunkios sąlygos"

Kai kalbama apie tremties literatūrą, turima nemaža pasakojimų apie tai, kas nepadarėta. Pažokius apriorinis nepasitenkinimas atbaigtu literatūros pastatu, kažkoks nepasitenkinimas minties architektūra.

Išibėgę į jėgą priežasčių, kodėl šiandien neatsiranda naujų talentų ir svarstomi būdai, kaip jų atrasti. Deja, kūrėjas — ne amatininkas: jiems a. n. UNRA kursų nerengiu, jiems nerengia kursų mūsų apgyvendintu kraštu leidėjai, kritikai, kultūrininkai.

Ir tada pasiūlomas atsakas, kuriam pritaria kitas ir gražus žodžio kūrėjas: girdi, sunkios tremties sąlygos kaltos.

Panašų klausimą ėmėsi spręsti ir Londono lenkų rašytojai, kurių dia, reikia pažymėti, yra dešimtys, jei ne šimtai. Vienas jų viešai paklausė: kodėl mūsų emigracija neduoda didelės literatūros (pažodinis vertimas)? Ką gi, — didžiausias kaltininkas buvo pirštu parodytas: kaltos sunkios emigracijos sąlygos. Tačiau vienas (T. Terlecki) savo atsaką visai kitaip suformulavo: "Sunkios sąlygos nėra mūsų emigracinės literatūros smukimo priežastis, bet smulkumo priežastis".

Kitas lenkų rašytojas, Michal Sambror, kalbėdamas apie "sunkias sąlygas", taip maždaug aiškina: sunkios sąlygos (arba išsunkimas, mestas tremties rašytojai paties istorijos) kaltos, kad tremties literatūra yra menka, tačiau kaip tik jos sąlygos gali prisidėti prie literatūros pakilimo, jei rašytojas įstengs kūrėbiškai į miestą išsunkimą atsakyti.

Tikrai, kai kurie kūrėjai miršta varge ir skurde, tačiau palieka nemirštamus kūrinius.

Žmogaus dvasios studijos

Vienas studentas, baigdamas universitetą, diplominiam darbui pasirinko temą apie Lietuvos vaiko sielą. Rinkdamas medžiagą, jis nesitenkino knygomis, bet lankė vaikus pradžios mokyklose ir bunkeriuose (apie Kauną), žaidė su jais ir stovyklavo bei brovėsi į pagrinčius jų gyvenimo uždavinius.

Anglų ir prancūzų kalba nemaža giliai parašytų knygų yra davusi Simone Weil, žydų tautybės akademikė. Jai parūpo išstudijuoti šių laikų žmogaus, neblogai apmokamo, bet nustumto iki automato modernioje pramonėje, sielą. Tam tikslui ji nesitenkino turininga literatūra,

bet metė pedagoginį ir literatūrinį darbą ir laisva valia nuėjo dirbti į lėktuvų fabriką.

Sovietų okupuotos Lietuvos rašytojai, įsakyti liaupsinti kolektyvinius ūkius, išsiskirstė po įvairius valstybinius ūkius ir rinko medžiagą "iš pirmų šaltinių".

Anglijoje ilgą laiką komunistų partijai priklausė Douglas Hyde, kuris tam tikrą laiką dirbo komunistų "Daily Worker" redakcijoje. Vėliau jis komunistams atsisakė ir stojo į antikomunistinio sąjūdžio pirmąsias eiles. Šiuo metu jis dirba katalikų "Catholic Herald" redakcijoje ir tame savaitraštyje visuomet atsiranda "Douglas Hyde's Column", kurioje jis patyrusią plunksną trauškina komunistų nesąmones.

Kai savų laikų Anglijos žemės ūkyje dirbo vienas buvęs Lietuvos ministeris, jo nuotrauka buvo išspausdinta keliuose dienraščiuose. Kaikurie lietuviai piktinosi tokiu "nusižeminimu ir pažeminimu", tačiau anglai nesijaudino: paskutiniojo karo karininkai dirba su tremtiniais vienoje tekstilės ar akmeninių anglių kasimo įmonėje...

Taigi, tremties sąlygos, privertusios daugelį mūsų rašytojų imtis fizinio darbo, negali pakentėti mūsų literatūrai, jeigu tik pats rašytojas panaudos nepaprastą sąlygas literatūrai praturtinti. Paties pergyvento darbu pūslės vėliau įkvėpė norvegų K. Hamsuną ir amerikiečių Steinbecką.

Dvasinės šviesos laukiant

Įžangoje minėtas A. Toynbee klausia, ar dvasinė šviesa sužorės tremtinių sielose, ir atsako: laikui svarbesniu už viso vakarų pasaulio likimą.

Gal tai metaforiškas pasakymas, gal tai įkvėpimo padiktotas paradoksas.

Tačiau tremtinių kaktos pažymėtos koku tai "kainišku ženklui": tremtiniai matė, kaip merdėjo vakarų kultūra ir kilmės kraštuose, matė šių laikų rytų Babiloną.

Mūsų rašytojų kūriniai rodo, kad dvasinė šviesa neblėsta, bet rodo tendencijos augti, stiprėti. Kūriniai, kurie kelia esminio po būdžio problemas, skaitytojų šil tai sutinkami ir išsunkia įvairių reakcijų. Tik gaila, kad pasitenkinama naujos šviesos kons-tatavimu, o nesistengiama išgilti ir kondensuotos šių laikų pasaulio sielos studijos detales.

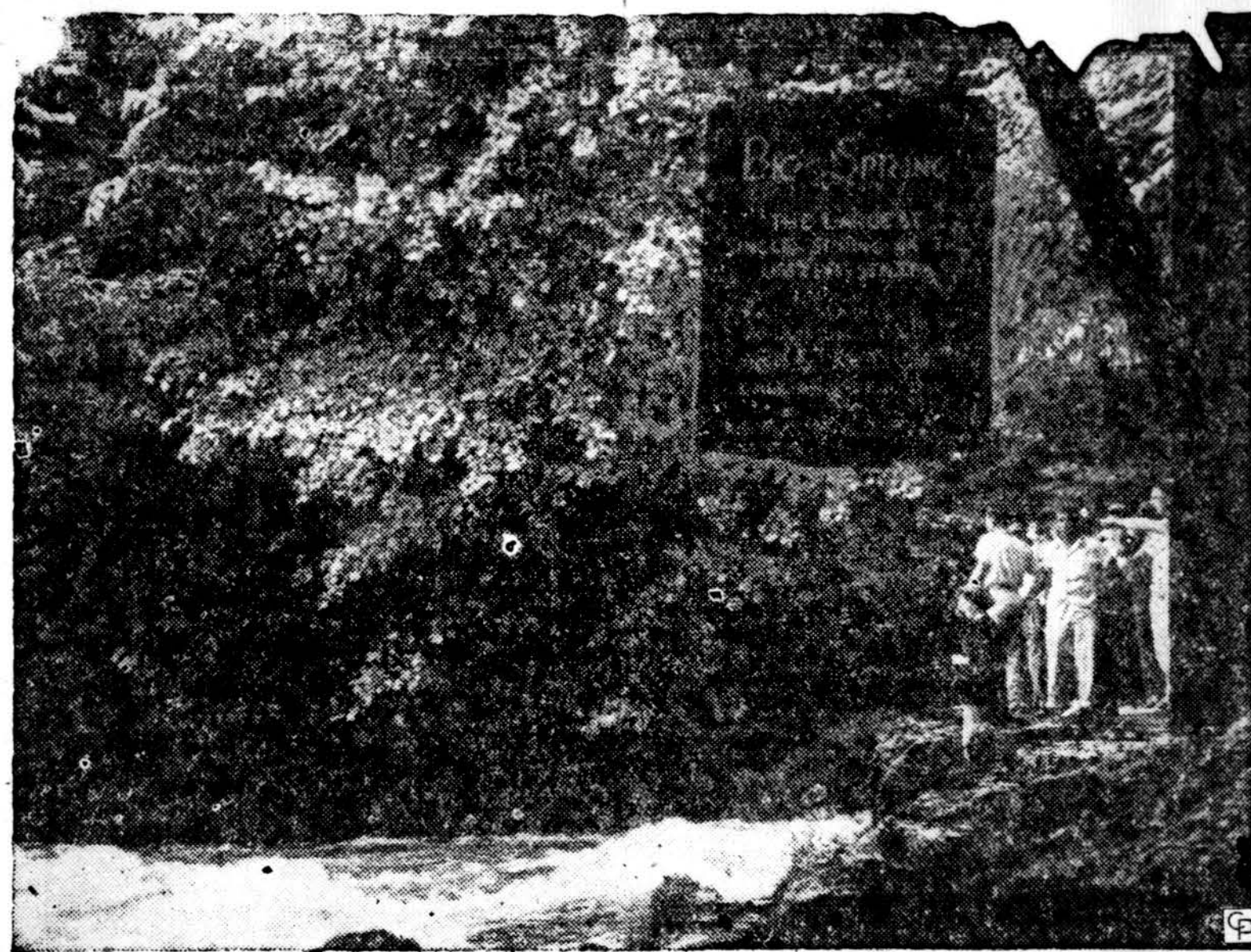
Dvasinei šviesai mūsų literatūroje žybtelėjus, nereiktų jos užvožti puodu, bet pastatyti ant kalno, kad visi ją pamatytų.

Nauja Cronino knyga

Dr. A. Cronin pasirodė su nauja knyga "Beyond this Place", kuri Literary Guild knygų klubo parinkta savo nariams. Spėjama, kad veikalas gali tapti viena iš labiausiai skaitomų knygų, tačiau knygų kritikai apie šią knygą ne taip palankiai atsiliepia, kaip apie "Citadelę" ar apie jo "Du pasaulius".

SOTUS ALKANAM PADEKI

ST. J. DRAUGAS, Inc. 3133 S. Halsted St., Chicago 8, tel. DA. 6-3851. Bendrovė siūlo maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, iš kurių SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

Didysis šaltinis. Kasdien išlieja 846 milijonus galionų vandens; trykšta netoli Van Buren, Mo.

Senosios laidotuvių

(Atkelta iš 5 psl.)

pai bus vienalaikiai, tačiau abiejų (ir visų) įkapės turėtų būti taip pat vienodai gausios. Šias prielaidas padarius, atrodo, jau nekylsime, visus kitus dvių ar daugiau vyrų kapus priskirdami pasekdimui ar pasekimui.

b) vyro ir moters kapas

Seniausios šios rūšies dvigubas kapas užtiktas Velykuškių pil. (Zarasų apskr.), priskiriamas ankstyvajam geležies laikotarpiui (500 — 0 pr. Kr.). Ten vienas palaidotas aukštelininkas, kitas — pakniubdytas. Dėl negausių įkapių ir kitų visos eilės priežasčių (pvz. kojos jiems buvo nuartos), laidojimas gana neaiškus. Tačiau vėlesnių dvigubų vyro ir moters kapų užtikta keblolka (Upytė, Panevėžio apskrity; Tūbausiai, Kretingos apskrity ir kt.). Paprastai jie mįsūs proistorikų jungiami su pasekdimu ir pasekimo papročiu, nurodant Henriko Latvio (apie 1227 m.) žiną. Šis kronistas rašo, kad "pasakojo kunigas, varmerdėjo vakarų kultūra ir kilmės kraštuose, matė šių laikų rytų Babiloną.

Mūsų rašytojų kūriniai rodo, kad dvasinė šviesa neblėsta, bet rodo tendencijos augti, stiprėti. Kūriniai, kurie kelia esminio po būdžio problemas, skaitytojų šil tai sutinkami ir išsunkia įvairių reakcijų. Tik gaila, kad pasitenkinama naujos šviesos kons-tatavimu, o nesistengiama išgilti ir kondensuotos šių laikų pasaulio sielos studijos detales.

Dvasinei šviesai mūsų literatūroje žybtelėjus, nereiktų jos užvožti puodu, bet pastatyti ant kalno, kad visi ją pamatytų.

metu buvo skaitoma gana tiksliai nurodyta vieta, jei pažymimas krašto arba nors valdovo vardas.

Lygiai taip pat ir dėl moterų skaičiaus, nes to meto kronikose patys skaičiai buvo gerokai apvalinami, kadangi jam išreikšti užtekdavo vienos raidės. Maža bėdos, jei kairiuose šios kronikos nuorašuose yra "pražuvusi" toje žinutėje "in uno vico" vieta. Tokių smulkių iškritimų gausu ir kitu ano meto kronikų nuorašuose. Taip pat reikia pastebėti, kad šios vietos "vico" yra perdėtu verstis kaimu, o pasakui jau skaičiuoti, kiek pagal tas nusižūdėles moteris turėjo būti gyventojų. Anų dienų kronistams ir dokumentų rašėjams senosios baltų gyvenvietės sudarė rūpesčio, kai reikėjo pavartoti vieną ar kitą žodį. Ir todėl tas pat žodis vieną kartą reikią gal atskirą sodybą, kitą kartą šodžiu, pagaliau net ir ištisą apylinkę. Iki šiol dar mes neišsiaiškinome ką atitinka anų dienų "vicius, villa...", kaip neišsiaiškinome ir taip dar neseniai žemės reformų ir kt. įstaigų numarin-tas "salos, sėdybos, susėdimas, kuonės, sodos, sodžios, vietos, kiemo, kaimo... ir skolin-tines — alkalikos, uylčios..." reikšmes. Tačiau gerokai pavartytos Latvijos ir Estijos kronikinių gyvenviečių studijos teikia ir mūsų senosios vietoms šviesos ir nebeleidžia jų peraidžiai tampa...

Tuo būdu Henriko Latvio pateiktoji žinia tenka priimti ir manyti, kad seniau mūsų našlės savo mirusius vyrus pasekdavo arba buvo pasekdimamos, būtent M. Alseikaitės — Gimbutienės daromos prielaidos yra galimos ir jos ne tik proistoriniais ka-

pais, bet ir šaltiniais paremtos. Priedu, tenka pastebėti, jog šis paprotys yra senas, greičiausia, indoeuropietiškas (žr. G. Wilke, Die Religion der Indogermanen in archaologischer Betrachtung, Leipzig 1923; Fr. Cornelius, Indogermanische Religionsgeschichte, Muenchen, 1942; J. Maringer, Menschenopfer im Bestattungsbrauch Alteuropas, "Anthropos" 37 - 40, 1942 — 45 ir kt.; plačią bibliografiją žr. pas J. Maringer).

Taip pat prisimintina, kad dar X a. mūsų tiesioginiai kaimynai slavai šį paprotį tebevykdė: pietinių sričių moteris pasikardavo, o vakar' nėsė žemėse joms buvo galvos nukertamos. Tačiau visus šiuos rūšies dvigubuosius kapus aiškinti vien tik pasekimo ir pasekdimimo papročiu (Witwentotung), kaip elgiai M. Alseikaitė — Gimbutienė (Die Bestattung, 143, 174; plg. 239; Mūsų protėvių pažinimas, 522 psl.) yra negalima, nes taip pat reikia prileisti ir visus kitus atsitikimus, kuriuos minėjau prie dvigubųjų vyrų kapų. Ten visur šį prielaidą pas M. Alseikaitę — Gimbutienę yra pergriežtai išreikšta, suvisuotinta. Ji suvisuotinta dar ir kitu atžvilgiu, nes ir pasekdimųjų kapai galėjo būti nevienareikšmiai. Ten galėjo būti palaidota ne tik vyras su žmona, bet ir vyras su verge arba tarnaitė ir net kilmingoji moteris su vergu.

Abu šiuos paskutinius atvejus iškelia patys dvigubųjų kapų radiniai ir laidosena. Kiek prisime-nu, buvo užtikta kapų, kur palaidotoji šalia vyro moteris išsiskyrė skurdžiomis įkapėmis, kas leidžia ją laikyti verge ar tarnaitė, apie ką byloja ir P. Dusburgas

(SrPr I, 54) ir kt. Tokius, su verge ar tarnaitė, kapus pažįsta ir baltų kaimynai, pvz. Leubingiškis valdovo kapas (Turingijoje), kur vyrui skersai klubus paguldyta kokios 10 m. mergaitė. Mūsų kilmingajai moteriai galėjo būti duodamas vyraš. Tą liudyti vienas dvigubas kapas iš Upytės (buvo parvežtas ir išstatytas V. D. Kultūros Muzėjuje). Šio kapo moteris buvo turtinga savo įkapėmis, kaip pats vyrškis — nuostabiai vargšas. Taip pat šio vyro kaukolė žymiai išsiskiria iš visu kitų šio kapinyno kaukolių. Ir jos neįprastai didelės nosies šaknelės išlenkimas ir visa eilė kitų pažymių sudarė pagrindą spėti, jog tas vyras iš viso negalėjo priklausyti tai pačiai rasei ir turėjo būti ateivis, greičiausiai koks nors vergas. Lietuvos proistorės kursą skaitydamos prof. Puzinas kaip tik ir prileisdavo, jog tas vyras turėjo bū-

ti labai negražus ir greičiausia buvo vergas. Iš šių kelių pastabų matyti, kad vyro ir moters kapai nebūtinai turi būti skiriamosios lietuvių laidot. III ... mi vien tik moters — žmonos pasekdimui (Witwentotung), bet gali turėti ir kitų reikšmių.

(Bus daugiau)

Naujas vitaminas

Illinois universiteto mikrobiologas prof. I. C. Gunsalus atrado vitaminą, kurį žmogus naudoja virškinimui ir kurį augalai naudoja krakmolo darymui. Jam su savo tyrimų bendrininkais, pavyko pagaminti sintetiniu būdu. Naujajį vitaminą jis pavadinė lipone rūgštimi. Jo gausiai turi lapuotos daržovės, kepenys ir mielės. Be šio vitamino žmogus neįstengia pilnai panaudoti karbohidratų, kurie duoda energiją. Be jo negali augalai augti.

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CA. 5-1127
Body Repair
Prityres mechanikas, turis moderniausią įrankius gerai ir n-brangiai pataiso, kasruosija ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benzina ir alyva. Dirbtuvė yra 3221 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš kairės. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinaite telef. susitarimui.

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlul

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilį, ar šlapį ką apdrauti, reikalinge agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaisiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CE. 5-2068

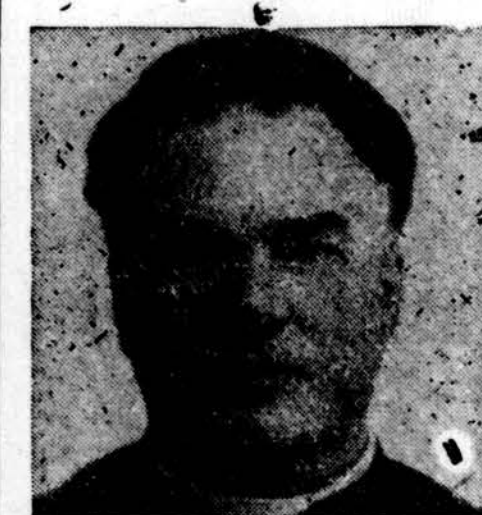
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

IMPORT TAP 5126 South Western Avenue

Telef. HE. 4-0159
Tiekėjai importuoto Bavarijos alaus tiesiai iš statinės
LOEWENBRAU MUENCHEN
ir
WUERZBURGER HOFBRAU
Cia pat gausite ir pagarsėjusio vietinio Prior alaus ir visokių rūšių sumuštinių (sandvičių) ir importuoto Italijos vyno ir kitų gėrimų.
Kviečia atsilankyti sav. HENRY SZAFRANOWSKI

DISTRICT SAVINGS
LOAN ASSN.
Saugesnės vietos, taupymui niekur nerasite. Kiekviena saskaita yra apdrausta iki \$10,000.00. Penkiosdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo.
STABAS KALBA LIETUVISKAI
DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street

Išigykite originalu mastymo lobyną dabar!

Kun. Dr. J. Vaitkevičius, MIC
GYVOJI DVASIA
KETURI TOMAI
Mastymai kiekvienai metų dienai
Kietai įrišti, viso 2299 pusl.
Kalbą žiūrėjo poetas Jonas Aistis

Religinė Enciklopedija Lietuvių Kalba
Imant kartu visus 4 tomus kainuoja tik 16 dol. Atskiros knygos kaina 5 dol. Užsakymus siųskite:
"DRAUGAS", 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

1953
Naujas **PLYMOUTH**
\$1,695.00
Su Visais Taksais

1953
Naujas **CHRYSLER**
\$2,595.00
Su Visais Taksais

Turime daugybę vartotų automobilių, už labai žemas kainas.

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
"U WILL LIKE US"
4030 S. ARCHER AVE. Chicago 32, Ill. Telephone VI. 7-1515

Teisingas nemokamas patarnavimas leidimams ir apdraudai parūpinti

PIRKIOS REMONTŲ DIRBTUVES

Neptūnui Lietuvoj viešpataujant

ST. MAZILIAUSKAS, So. Boston, Mass.

Atvirai pasisakant, — savo krašto geologijos plačiau nepažįstame ir nelabai ją domimės. Gal tik prof. J. Dalinkevičius pralenkia kitus kaip nuoširdus šios srities entuziastas.

Dėl to net ir geografsai savo vadovėliuose ar šiaip spaudos straipsniuose, nors ir trumpai paliesdami Lietuvos geologiją, dažnai paskelbia daug pasensusių, paviršutiniškų, o kartais — per drąsių aiškinimų.

Pavyzdžiui, kaip kokia akcija, yra vis kartojamas tvirtinimas (A. Bendorius "Lietuvoje"), kad Lietuvoje svarbesniųjų žemės turtų nėra. Tiesa, jų čia dar nėra surasta, tačiau šiuo metu dar niekas negali drįsti tvirtinti, kad jų Lietuvoje ir nėra! Jų niekas Lietuvoje dar nėra tinkamai įsiekęs.

Kitų smarkesnių vulkaninių veikimas ir seniausios žemės plutos sluoksnius yra į paviršių išspyrę, ir jų vertingos medžiagos lengviau buvo pastebėtos. Lietuvos žemės gelmių praeitis buvo ramesnė. Daugely kraštų žemės greičiai siekia tūkstančius metrų gilumo. Mums tokie tyrinėjimai buvo perbrangūs. Teko rinkti informaciją medžiaga, kam nors greičiau gilesni šuliniai, kurių giliausias yra Raseinių piešinės, pasiekęs 330 metrų.

Apie galimus žemės gelmių turtais Lietuvoje optimistiškos nuomonės yra buvę ir kai kurie lenkų ir rusų geologai. Jau pirmaisiais bolševikų okupacijos metais jų centrinės geologinės įstaigos planavo daryti Lietuvoje giliuosius žemės gręžimus.

Lietuva ne tik kultūrinė, o ir kitais atžvilgiais turi savitą ir pereinančią padėtį tarp Rytų ir Vakarų, taigi ir savo žemės gelmių sudėtimi. Nuo netryčių per Lietuvą eina netaigi, bet platus masto sinklinė: simetriškas žemės sluoksnių įdubimas. Pavyzdžiui, ties Druskininkais pasirodė tik keli šimtai metrų gilumoje vienas iš seniausių sluoksnių — Silurais, kuris žemaičių vidury, apskaičiuota, yra už keliolikos šimtų metrų.

Ten, arčiau Baltijos pajūrio, galima tikėtis užtikti ir tuos sluoksnius, kurių kitose Lietuvos vietose tikrai nėra, pavyzdžiui, savo turtais garsaus Karbono. Milijonus metų Lietuvoje pakartotinai viešpatavusi jūra, ši didžioji "svieto įvigtioja", išliko vietų viršūnės savo abraižiniu veikimu nušlavė ir perdirbusi — nusodino į įdubusias vietas.

Kai kas baltai Anykščių smėlį vadina terciarinu.

Iš tikrųjų, ten terciaro laikotarpio sluogsnis nei kvapo nėra. Šis smėlis kaipur pasirodė su

tamsiomis juostomis — dėl iš dirvožemio atėjusio organinio užteršimo. Žvelgiant pirmu žvilgsniu, tas primena Vokietijos terciaro smėlį su vadinama rudosis anglies formacija, ypatinai — Sambijoje (Rytprūsioje). Dr. J. Dalinkevičius savo disertaciniame darbe ir pradėjo kalbėti apie Lietuvos terciarą. Žinoma, jo profesoriai iš Graco negalėjo čia, vietoj, to patikrinti. Pats prof. J. Dalinkevičius vėlesniais savo darbais tą klaidą atitaisė, tačiau kaip su visais klaidų atitaisymais, taip ir čia išėjo — tik dalis suklaidintųjų išgirdo.

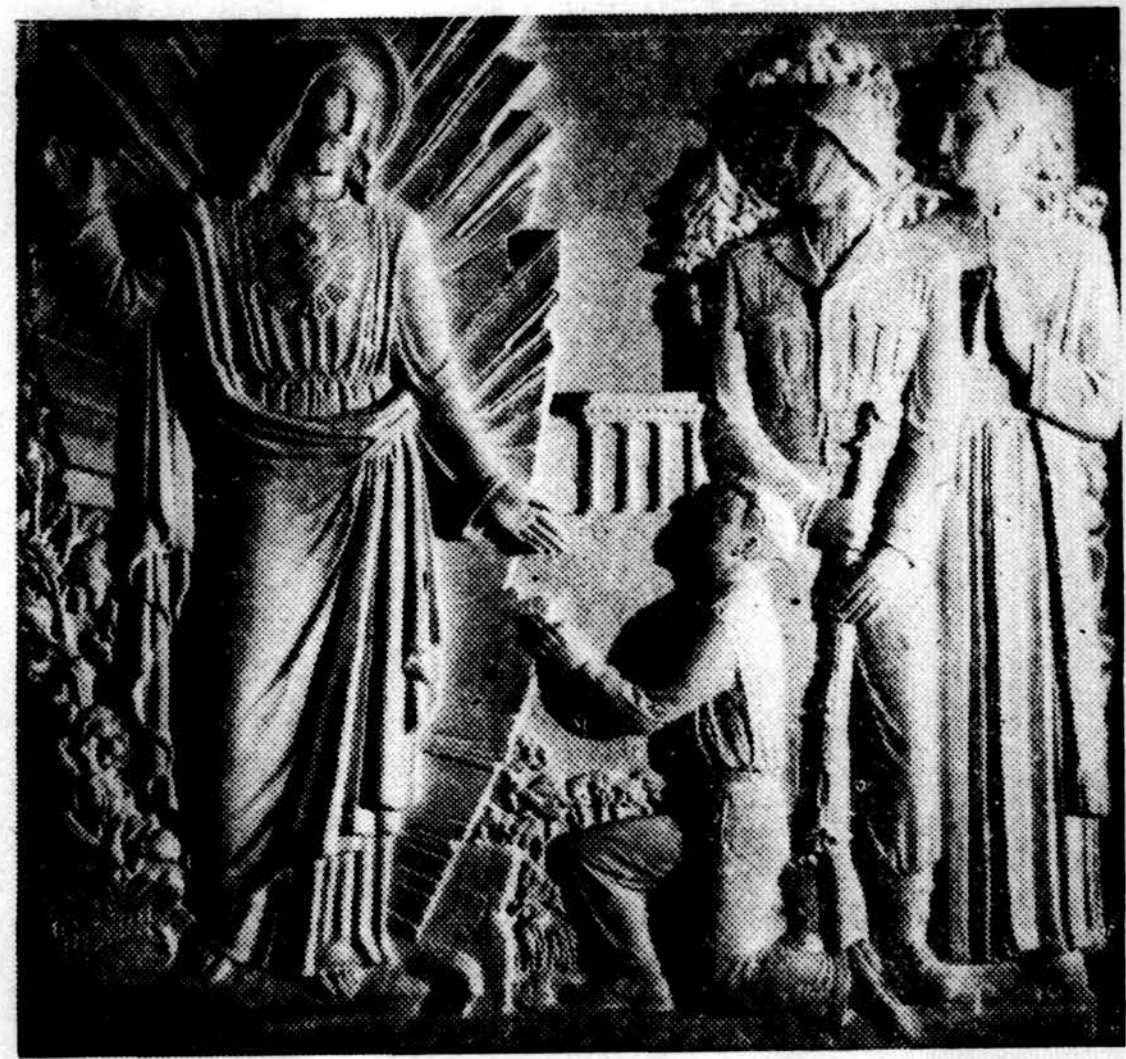
Netenka abejoti, kad Nemunas yra tekęjęs anksčiau kita kryptimi. Tačiau, galbūt, ne tiek dėl to, kad jam taip ledynai diktavo (kaip pirmon eilės persąsi mintis), bet kad augščiau minėti žemės iškilimai jam "galvą apuko".

Mes žinome, kad orogeniniai (kalnų atsiradimo) ir epeirogeniniai (sausumos ir jūros) žemės plutos judėjimai yra daugelio pasaulio upių kryptis pakeitę. Pavyzdžiui, ne vienas lietuvis yra gal pastebėjęs, kaip Vokietijos upė, Nekaras, ties Rotemburgu pasidaro "nelogiška": vietoje tiesiausių kelių tekėti per lygumas link Stutgarto, jį laudošer per augstus kalnus, dar giliau didelį vingį. Pasirodo, anksčiau Nekaras skandino savo ilgesį į Dūnoją. Tačiau kai kurie vietoje žemės paviršius išlėto vis kilo ir kilo, jo vaga turėjo vis gilyn griaužtis, kol pagaliau pasuko pro Stutgartą tekėti į Reiną.

Ledynų kryptį per Lietuvą bene teisingiausiai parodo galinės morenos. Iš jų rikiuotės yra jau seniai pastebėta, kad ledynų kelias buvo iš šiaurės vakarų. Tai patį matyti ir vokiečiai savo krašte. Dėl to ledynams, kurie nuslinko iki Leipcigo ir toliau, neteko daryti šliužės per Lietuvą.

Morfologinį Lietuvos reljefą, žinoma, galutinai yra suformavę vėliausiosios ledynas. Ar ir ankstyvesniųjų ledynų kryptis buvo ta pati, kol kas niekas negali pasakyti. Lietuvos riedulių tarpe, pavyzdžiui, yra randami ir Rapachy, ir granitai, kurių tėviškė yra Suomija, iš kur ir Kauno Jėzulos bažnyčios statybai jie buvo atvežti.

Šiuo metu jau yra įrodoma, kad ledynai yra Lietuvą dengę šešis kartus. Jų sąnašų sluogsniai dengia visą Lietuvą (neminint mažų išimčių), būdami daugelyje vietų net po keliasdešimt metrų gilumo. Jų tyrimui yra išdirbami nauji metodai, nes čia nėra vadovaujančių fosilijų, suakmenėjusių gyvių, kurie gyvenoti kuriame nors laikotarpyje ir išnyko. Jas suradus, lengva pasakyti, kurie čia geologiniai žemės sluogsniai.

V. Kašuba. Bareljefas Jėzaus Širdies altoriui Marianaply

Šv. Rašto dokumentų suradimas

DR. V. LITAS, Vokietija

Netoli Mirties jūrų kranto, prie Khirbel Qumran urvo, kur 1947 metais arabų kontrabandininkai surado seniausius Biblijos dokumentus, Izaijo fragmentą, dabar vėl surasta 70 ritinių seno Biblijos teksto. Šitie dokumentai, kaip pareiškė dr. Lancaster Harding, Jordanijos Archeologijos Instituto direktorius, yra sensacingiausias mūsų dienų archeologijos laimėjimas. 38 ritiniai sudaro 19 Seno Testamento knygų tekstą.

Arabų piemenys vėl surado brangius odos ritinius, tik šita kartą radiniai nėra pripuolami: dokumentai surasti tik po atkaklaus įsiekimo. 1947 metų radiniai sudomino visus apylinkių gyventojus, todėl dabar Jericho apylinkėse ir, turbūt, visoje Palestinoje, kiekvienam radiniui skiriama dėmesio. Tuoj po Palestinos karo ten pasipylė archeologinių ekspedicijų invazija.

Jordanijos archeologai, prancūzų bibliinės ir archeologinės mokyklos, Palestinos archeologinis muzėjus ir Amerikos orientalinės mokslo įstaigos dabar prie to darbo prisideda. Svarbiausias šitų ekspedicijų radinys yra du bronziniai lapai su įvyniotais tekstais. Dabar daromi bandymai šiuos lapus atvynioti, nes bronzos totališkai oksiduota. Nenorima sugadinti tekstą.

Arabų piemenys prie Mirties jūrų kranto surado nežinomą urvą su 70 ritinių. Mokslinkininkai, nenorėdami, kad tas brangus radinys pakliūtų į juodą rinką, ir tuo būdu kur nors dingtų, piemenims davė didelę pinigų sumą. Didžiausią pinigų įnašą davė Jordanijos vyriausybė, kuriai dabar priklauso 80% rastų Biblijos fragmentų.

Dokumentų tyrimas dar nėra baigtas: fragmentai valomi nuo dulkių, lyginami, sudedami pagal eilę ir tikrinami, todėl turi praeiti tam tikras laikas, kol tie dokumentai bus prieinami platesniems sluogsniams. Dabar nustatyta, kad dokumentų tekstas apima Kūrimo istoriją, išvaramą iš rojus, trečią, ketvirtą ir penktą Mozės knygą, Jozuės, Ruthos, Samuelio, Salomono, Izaijo, Jeremijo knygas, Ezech'elį, Danielį, mažuosius pranašus, Tobiją, psalmes ir kt. Žodžiu, šitas radinys sudaro svarbiausias Seno Testamento knygas.

Rankraščių raštas yra hebraiškas, aramajiškas ir graikiškas. Rašyta ant papiruso ir odos, bet ne ant pergamento, kuris tik po Kristaus gimimo išplito.

Keletas hebraiškų ir aramajų dokumentų turi tam tikro panašumo su finikiškais. Ypač svarbūs Tobijo knygų fragmentai, nes šitos Biblijos dalies ligi šiol buvo tik graikiškas vertimas. Dabar ją turima hebrajų ir aramajų kalba. Yra rasta ir nežinomų Biblijos vietų.

Vienas mokslinkynų abejojimas dabar pašalintas: šitas Biblijos tekstų rinkinys yra esenų sektos biblioteka.

Essenai, žydų draugystė, kuri Herodo Didžiojo laikais, vadinas, prieš pat Kristaus gimimą, taip buvo pavadinta, galimas daiktas, egzistavo ir Makabėjų laikais. Sekta vedė moralę gyvenimui. Esenų sostinė buvo Engedi, prie Mirties jūros, netoli tekstų radimo vietos. Ordino nariai, tik vyrai, pasiėmė ligoniams, seniams žmonėms, dirbo kaip ūkininkai ir amatininkai, nesudarė šeimų. Valgė prie bendro stalo, pinigų naudojimas taip pat buvo bendras, nešiojo baltą drabužį ir tam tikrą žiurštą, kaip šventumo ženklą. Užlaikė savo mokslo paslaptį.

Esenų mokslas daug kuo skyrėsi nuo žydų ir farizėjų mokslo. Pripažino subatos ir Biblijos šventumą. Essenai prieš Kristų ir po Kristaus gimimo religiniam Palestinos gyvenimui davė toną. Yra duomenų tvirtinti, kad prieš šitos sektos arba, tiksliau pasakius, ordino, priklausė ir šv. Jonas Krikštytojas.

Esenų mokslo elementai sudarė tam tikrą poveikį graikams, persams, babiloniečiams: dabar šitas radinys duos galimybę iširti esenų įtaką žydams prieš ir po Kristaus gimimą.

H. L. Ginsberg, Jeruzalės žydų teologijos seminaro profesorius, bibliistas, nurodo, kad šitie fragmentai galbūt duos perspektyvą iširti Kristaus laikų žydų religiją. Rasti dokumentai praveria šaltinį, kurio rasti, anot Ginsburgas, "nebuvo galima tikėtis". Praeis dar daug laiko, kol šitie dokumentai bus iširti. Galimas dalykas, kad dokumentai yra iš to paties laiko, kaip ir 1947 metais rastieji. 1947 metais rastus dokumentus, Izaijo fragmentą, ištyrė Chicago prof. Libby "atominio laikrodžio" pagalba. Prof. Libby nustatė, kad Izaijo dokumentai yra iš 34 metų po Kristaus gimimo. Galbūt ir dabartinis radinys to paties amžiaus. Tai būtų seniausios Biblijos tekstas. Senesnis už žinomąjį Codex Sinaiticus. Bet tai dar turi būti iširti. Prof. Harding šitaip aiškina: "Tekstams iširti visa bibliotėkų generacija turės darbo".

Komponuoja opera
Pranešimu iš Prancūzijos, kompozitorius Francis Poulenc pradėjo kurti operą pagal Bernanos veiklą "Palaimintoji baimė". Prie tos operos komponavimo Poulenc užtruks porą metų.

Naujas išradimas prieš moskus

Californijos universiteto citrus vaisių eksperimentinė stotis surado DDT atmainą, kuri užmuša tik moskus vikšrus ir nieko kito nesunaikina.

Rudoji anglis Lietuvoje

DR. ALBERTAS TARULIS, Washington, D. C.

Bevertant Kongreso Bibliotekoje sovietinius šaltinius specialiais klausimais, teko aptikti kiek žinių apie rudosis anglies klotus Klaipėdos krašte.

Jų buvimas vokiečiams buvo žinomas daugiau negu prieš šimtą metų. Savo laiku buvo daryta nuodugnų tyrinėjimų ir net grežimų. Tačiau dėl atsargų menkumo, gamyba nebuvo pradėta.

Kiek didesnis susidomėjimas pasireiškė tik prieš keletą metų, kada (1946 m.) buvo sudaryta speciali komisija, vadovaujama A. I. Kriveco (matomai, sovietinės geologijos ministerijos valdininko).

Preliminariniai komisijos darbų rezultatai paskelbti "Razvedka nedr" žurnale 1947 m. No. 3. Buvo rasta, kad sritis su galimais rudosis anglies klotais tiesiasi nuo Klaipėdos iki Kretingos, siauru 2 — 4 km ruožu pagal Dangės tekumą. Tai buvo nušatyta, padarius daug grežimų net iki 289 m gilumo.

Staciame Dangės krante prie Gvildžių (8 km nuo Klaipėdos anidurmiesčio ir 2 km nuo Klaipėdos — Kretingos plento) anglis išeina į paviršių.

Klodo storis 1.40 m; nuo vandens paviršiaus iki klodo apačios 2.5 m; smėlio ir molio sluogsnis virš anglies 12.25 m. Tiesiasi tas klodas apie 20 km, o jo storis įvairuoja tarp 0.60 ir 1.40 m.

Į pietus nuo Gvildžių anglies klotas sparciai plonėja ir ties Klaipėda tesiekia 0.10 m. Smėlio sluogsnis virš anglies keičia storį 9 — 24 m ribose.

Mineralinio Kuro Instituto prie SSSR Mokslių Akademijos rado, kad klaidinimas anglies šilumingumas yra patenkinamas (3487 kal.) ir kad jį galėtų būti naudojama kurui, esant rūpestinai kuryklos priežiūrai.

Komisijos nuomone, anglies klotai Gvildžių apylinkėje yra pakankamai pradėti kasimui. Ji netgi numatė, kad būsimasis Gvildžių angliakasių miestelis turės pakankamai vandens.

Ar kas buvo padaryta — žinių nėra. Normaliose sąlygose gamyba, žinoma, neišsimokėtų, nes jų reikia nukasti 15 — 20 tonų žemės, kad laimėtum 1 toną anglių.

Ateina nauja knyga...

DR. P. RAGAZINSKAS, Čilė

Tik ką teko nugirsti, kad netrukus Lietuvos spaudoje pasirodys nauja knyga.

Naujos knygos autorius yra kun. Jonas Burkus. Baigęs Linukvos gimnaziją ir studijavęs Kauno Vytauto Didžiojo Universitete Teologijos Fakultete dirbo pastoracijos darbą kaikiuriose Panevėžio vyskupijos parapijose ir mokyklose. Artėjant ant rajai komunistinei invazijai, pasitraukė į Vakarų Vokietiją, kur studijavo, dirbo vokiškose parapijose, lietuvių kolonijose. Didelio dėmesio kreipė į vaikų, ypač apleistų vaikų, religinį auklėjimą. Iš savo asmeninės patirties yra kairią parąs ir mūsų spaudoje. Daug kartų lankėsi Konersreute pas pačią garsiausią šio laiko stigmatizuotąją — Teresę Neumann, su ja daug kartų kalbėjosi, jai patikėjo daug asmeninių paslapčių, gavo daug iš jos nurodymų bei patarimų. Tai žinau iš jo laiško rašytų man.

Autorius savo naujame veikalke tarsi sintetina savo patirtį su kitų patirtimi ir ją nori pasidalinti su plačia lietuvių mase. Kaip tik tuo tikslu autorius kelis sykius lankėsi Konersreute, daug kartų kalbėjosi su pačia Terese Neumann, apklausinėjo tuos, kurie parašė pažinimo ir stebėjo iš arti minimąją stigmatizuotąją. Autorius tam tikslui panaudojo klasiškiausią įvairių kalbų literatūrą — kaip medicinos, eksperimentinės psichologijos ir mistinės teologijos atžvilgiais, žiūrėdamas į Konersreutho įvykius.

Naujoje knygoje autorius pirmoje eilėje iškelia aiškų kunkingą — Kretingos plento) anglis išeina į paviršių.

Naujoje knygoje autorius pirmoje eilėje iškelia aiškų kunkingą — Kretingos plento) anglis išeina į paviršių.

dos — Kretingos plento) anglis išeina į paviršių.

Klodo storis 1.40 m; nuo vandens paviršiaus iki klodo apačios 2.5 m; smėlio ir molio sluogsnis virš anglies 12.25 m. Tiesiasi tas klodas apie 20 km, o jo storis įvairuoja tarp 0.60 ir 1.40 m.

Į pietus nuo Gvildžių anglies klotas sparciai plonėja ir ties Klaipėda tesiekia 0.10 m. Smėlio sluogsnis virš anglies keičia storį 9 — 24 m ribose.

Mineralinio Kuro Instituto prie SSSR Mokslių Akademijos rado, kad klaidinimas anglies šilumingumas yra patenkinamas (3487 kal.) ir kad jį galėtų būti naudojama kurui, esant rūpestinai kuryklos priežiūrai.

Komisijos nuomone, anglies klotai Gvildžių apylinkėje yra pakankamai pradėti kasimui. Ji netgi numatė, kad būsimasis Gvildžių angliakasių miestelis turės pakankamai vandens.

Ar kas buvo padaryta — žinių nėra. Normaliose sąlygose gamyba, žinoma, neišsimokėtų, nes jų reikia nukasti 15 — 20 tonų žemės, kad laimėtum 1 toną anglių.

Tik ką teko nugirsti, kad netrukus Lietuvos spaudoje pasirodys nauja knyga.

Naujos knygos autorius yra kun. Jonas Burkus. Baigęs Linukvos gimnaziją ir studijavęs Kauno Vytauto Didžiojo Universitete Teologijos Fakultete dirbo pastoracijos darbą kaikiuriose Panevėžio vyskupijos parapijose ir mokyklose. Artėjant ant rajai komunistinei invazijai, pasitraukė į Vakarų Vokietiją, kur studijavo, dirbo vokiškose parapijose, lietuvių kolonijose. Didelio dėmesio kreipė į vaikų, ypač apleistų vaikų, religinį auklėjimą. Iš savo asmeninės patirties yra kairią parąs ir mūsų spaudoje. Daug kartų lankėsi Konersreute pas pačią garsiausią šio laiko stigmatizuotąją — Teresę Neumann, su ja daug kartų kalbėjosi, jai patikėjo daug asmeninių paslapčių, gavo daug iš jos nurodymų bei patarimų. Tai žinau iš jo laiško rašytų man.

Autorius savo naujame veikalke tarsi sintetina savo patirtį su kitų patirtimi ir ją nori pasidalinti su plačia lietuvių mase. Kaip tik tuo tikslu autorius kelis sykius lankėsi Konersreute, daug kartų kalbėjosi su pačia Terese Neumann, apklausinėjo tuos, kurie parašė pažinimo ir stebėjo iš arti minimąją stigmatizuotąją. Autorius tam tikslui panaudojo klasiškiausią įvairių kalbų literatūrą — kaip medicinos, eksperimentinės psichologijos ir mistinės teologijos atžvilgiais, žiūrėdamas į Konersreutho įvykius.

Naujoje knygoje autorius pirmoje eilėje iškelia aiškų kunkingą — Kretingos plento) anglis išeina į paviršių.

Naujoje knygoje autorius pirmoje eilėje iškelia aiškų kunkingą — Kretingos plento) anglis išeina į paviršių.

ligonių išgyjimui, sielų skaistymoje išlaisvinimas.

Teresės Neumann ekstazės nesiriboja tik Kristaus kančios regėjimų eiga, bet ji turi laimės dalyvauti Išganytojo garbėje ir kitose Bažnyčios triumfo dienose, kurias liturgija metų bėgyje stengiasi perstatyti savo vaikams. Ji ekstazėse mato Sv. Mergelės didžiųjų švenčių paslapčių gelmes, kai kurių apasaltų garbingumo paslaptis, angelų atgamtinį gyvenimą...

Šiaip Teresė Neumann šalia ekstazinių išgyvenimų, nežiūrėdama ar jie pasireiškia kančios, ar džiaugsmo pavidaluose, beveik niekuo nesiskiria nuo kitų žmonių, išskyrus, kad turi laimės visumot nešioti savo kūne Išganytojo atpirkimo žaizdas, kurios jai duoda daug kentėti. Ji pagal savo išgales dalyvauja viešame gyvenime, dirba pagal išgales fizinį darbą, patarėdai artimui. Tačiau jos asmenyje pasireiškia ir stebėtinų įvykių: kartais ji yra matoma tuo pačiu momentu dviejose vietaose; ekstazės metu ji praeina įvairiomis kalbomis, kad net nustebina tos srities specialistus, atskiria tikras relikvijas nuo netikrų, pašventintus objektus nuo profaninių, konsekrutas ostijas nuo nekonsekrutų; išskaito gilius asmenines paslaptis, nusako sielos atgamtinį stovį. Ir mūsų autorius taip įdomiai ir taip gyvai moka visa tai patikti, kad skaitytojas tarsi jaučiasi besas drauge su stigmatizuotąja, matas prieš save begalo laimingą kėnciančią būtybę su nuostabiais jos reiškiniais.

Ypatinę dėmesį autorius kreipia į Teresės Neumann santykius su eucharistiniu Dievu. Teresė Juo gyvena, tik Juo vienu maitinasi. Juo vienu pasitenkina šioje žemėje. Ji tarsi matomai parodo, kad tarp kėnciančios sielos ir eucharistinio gyvenimo yra neišskiriamas ryšys. Teresė tas ilgesys eucharistinio Išganytojo yra toks stiprus, kad būna atveju, kad jai duodant komunią pati ostija iš kūno rankų nusikelia į Teresės lūpas...

Gel pats būdingiausias Teresės Neumann išgyvenimas yra kad ji visiškai nevalgo. Nežiūrėdama pačių griečiausių medicinos tyrimų, visuomet gauta ta pati išvada, kad Teresė ilgų metų nevalga yra koks tai natūraliai nepaaiškinamas reiškinys. Kas nuostabi, kad jos nevalga ir jos ekstazinių išgyvenimų metu svorio netekimas, jos nesilpnina: svoris grįžta į tą patį laipsnį.

Baigdamas savo veikalą autorius nori pavaizduoti Teresę Neumann žmonių tarpe. Jos būseną kitų žmonių tarpe galima taip apibūdinti: ji, kaip ir visi didžios sielos žmonės, yra labai paprasta ir kartu labai žmogiška, bet iš kitos pusės ji yra tokią atgamtišką.

Patikslinimas

J. Aisčio rašiny "Lankininkai" įsibrovė kelios nemalonios klaidos, kurias čia atitaisome. Klaidos įsibrovusios į šiuos sakinius:

1. Bet lengviau meniška apipavidalinti savo asmeniškus gyvenimų pasaulį (turėjo būti "pasaulė"), nes autorius mažybėnė formą vartoja ironijos tikslu), negu žmogaus likimą jo amžinoje dramoje.

2. "Lygia dalia stebina mane ir ta savanoriška (turėjo būti "savanoroliška"), tai yra, tokia, kaip italų domininkono Girolamo Savonarolos) drąsa, kuria jis tvirtina, kad lankininkai esą tie vieninteliai dangaus galybių siųstieji tikrieji popiežiai, kurie išgelbės mūsų rasą iš tikrosios pražūties".

3. Bet, kai nėra avansų (turėjo būti "ananasų"), tai yra, mūsų krašte didelės prabangos vaisių, angliška vadinamų "pineapple", grauziamas grietis."

Partizanų daina

Aš paklydau bevaikščiodams
Ir atradau namelius.
Apsipyliau asarėlėmis,
Prisimins tėvelius...

Seniai pjočiau lankoj šieną,
Seniai šėriau žirgelius.
O dabar atskirtas, vienas
Aš klajoju po laukus.

Motinėlė, kam auginai
Ir kam laiminai mane?
Aš dabar atskirtas, vienas,
O Tu sėdi vagone...

Mano tėvas, motinėle
Seniai vargsta Sibire...
Jie nežino, kad jų sūnus
Dar vaikščioja gyvas čia.

Kad sugrįžtų į Tėvynę,
Į savuosius namelius, —
Apkabinčiau medžio kryžių
Ir savuosius tėvelius...

Tremties stovyklas prisimenant